

TILL DIG SOM
ÄR POLITIKER
OCH VILL SKAPA
ETT FRITT
OCH STARKT
CIVILSAMHÄLLE

EN HÄLSNING FRÅN
SVENSKT
FÖRENINGSLIV

TILL DIG SOM
ÄR POLITIKER
OCH VILL SKAPA
ETT FRITT
OCH STARKT
CIVILSAMHÄLLE

TILL DIG SOM ÄR POLITIKER OCH VILL SKAPA ETT FRITT OCH STARKT CIVILSAMHÄLLE

EN HÄLSNING FRÅN
SVENSKT
FÖRENINGSLIV

*Till dig som är politiker och vill skapa ett fritt och starkt civilsamhälle
– en hälsning från svenskt föreningsliv* är utgiven av Idealistas Förlag.
Vi och våra författare står upp för ett öppet och starkt civilsamhälle.

Läs mer om oss på www.idealistas.se

IDEALISTAS
FÖRLAG

INNEHÅLL

Hej politiker! 8

Föreningslivet i siffror 10

Bilkåren Frivilliga specialister på logistik och transporter 15

Bris Kampen för en bättre barndom 21

Forum Hot mot de religiösa är hot mot oss alla 27

Hyresgästföreningen Inflytande från trapphus till riksdagskorridor 33

LSU Starka ungdomsorganisationer stärker demokratin 39

Riksidrottsförbundet Plats för idrott – plats för demokrati 45

Rädda Barnen Världens bästa land – men inte för alla 51

Röda Korset Ideellt engagemang för ömsesidig nytta 57

Studieförbunden Lokala mötesplatser för demokrati 63

Svenska kyrkan Kyrka på varje plats – öppen för alla 69

Svenskt Friluftsliv Vi kom från skogen, vi seglade över havet, vi vandrade över bergen... 75

Sverok Varför spel är kultur och varför spel ska tas på allvar 81

Unionen Vi vet hur det är att vara engagerad anställd i civilsamhället 87

Hör gärna av dig! Kontaktuppgifter 93

80 procent av den svenska befolkningen mellan 16 och 84 år var medlemmar i en eller flera föreningar 2012–2013 (Ur Undersökningen om levnadsförhållanden, SCB 2015).

Hej politiker!

DEN HÄR BOKEN ÄR TILL DIG – en bok att hämta kunskap ur och återvända till under din mandatperiod.

Vi som har skrivit boken har lagt in våra kontaktuppgifter så att du enkelt kan nå oss. Vi kommer gärna till era partikongresser eller fullmäktigemöten och delar med oss av vår kunskap.

Vi har även skickat ett exemplar till dina politikerkollegor runt om i Sverige: till alla i kommunfullmäktige, i landstingsfullmäktige och i riksdagen. Allt som allt blir det 14 800 exemplar. Så viktigt är det vi har att berätta.

Vi i det här sammanhanget är 13 föreningar och paraplyorganisationer som har gått ihop för att ge dig kunskap om vad vi gör och hur du kan ha glädje av oss. Vi vill visa hur vi bidrar till det svenska samhällets alla delar. Vi beskriver också vad vi behöver för att fortsätta skapa ett fritt, starkt och hållbart civilsamhälle. Det har du som politiker makt att påverka.

FÖRSÖK NU FÖRESTÄLLA DIG ett Sverige utan föreningsliv. Ingen fotbollsträning, ingen språkkurs, inget organiserat friluftsliv och ingen samlingsplats för spelnördar. Vart skulle människor vända sig när de behövs för att släcka bränder, när de vill påverka sitt boende, engagera sig politiskt, skapa bättre arbetsvillkor och samlas vid svåra händelser eller som nyanländ komma in i samhället? Vem skulle barn och unga ringa till eller chatta med om de känner sig utsatta och inte har en vuxen i sin närhet som de litar på? Vart skulle de gå om de vill säga vad de tycker? Och vem skulle ta över och driva Sveriges största demokratiskola, det som föreningslivet indirekt är?

“Försök nu föreställa dig ett Sverige utan föreningsliv ...”

Kanske började ditt intresse för politik just i en förening någonstans ute i landet? Kanske var det där du först upplevde att du kunde påverka och göra din röst hörd?

Man brukar tala om att det svenska föreningslivet är unikt i jämförelse med andra länder just för att det också är en skola i demokrati. Det är viktigt att värna.

Kolla också siffror och statistik på nästa uppslag. De talar sitt tydliga språk. Vi behöver aktiva politiker som skapar goda förutsättningar – hör gärna av dig!

I korthet

- Boken innehåller samlad kunskap om vad vi bidrar med och behöver för att skapa ett fritt och starkt civilsamhälle.
- På sidorna 93–95 finns kontaktuppgifter samlade för att du enkelt ska kunna nå oss. Vi kommer gärna till fullmäktigemöten, partikongresser eller träffar dig i ett personligt möte och delar med oss av vår kunskap.
- Boken går ut till dig och alla Sveriges politiker i kommunfullmäktige, landstingsfullmäktige och riksdagen. Vi behöver aktiva politiker som skapar goda förutsättningar för Sveriges alla demokratiska föreningar.

Föreningslivet i siffror

53%

Strax över hälften av den vuxna befolkningen uppger att de arbetar ideellt enligt den senaste befolkningsstudien från Ersta Sköndal Bräcke Högskola (2014).

15 h

De som arbetar ideellt lägger i snitt 15 timmar i månaden på sitt engagemang (Ersta Sköndal Bräcke Högskola 2014).

90%

9 av 10 barn är medlem i minst en idrottsförening under sin uppväxttid (Idrott och integration – en statistisk undersökning 2010, genomförd av SCB på uppdrag av RF).

244 000

Det finns 244 000 organisationer i det civila samhället (SCB 2015). De allra flesta är ideella organisationer men bland annat även stiftelser och samfälligheter ryms inom begreppet.

3,1%

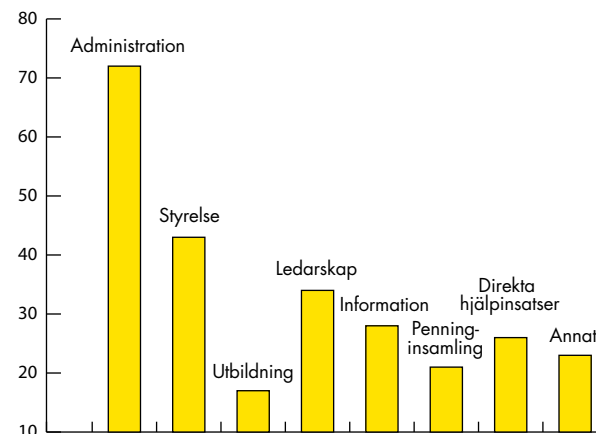
Civila samhällets ekonomiska bidrag till Sveriges BNP var 3,1 procent 2015 (SCB).

6 mdkr

Den totala produktionen inom det civila samhället var 226 miljarder kronor. Betalningar från offentlig förvaltning stod för 37 miljarder av produktionen. Fördelingsvärdet uppgick till 132 miljarder kronor (SCB 2015).

TYPYR AV IDEELLA INSATSER 2014

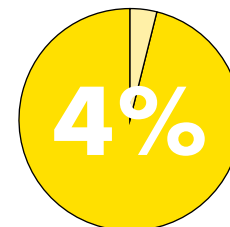
Antal personer

Ideella gör en rad olika slags insatser. Staplarna ovan visar hur insatserna fördelas procentuellt inom organisationerna (Ersta Sköndal Bräcke Högskola, 2014).

CIVILSAMHÄLLET SOM ARBETSGIVARE

Ideella organisationer är också arbetsgivare i stor utsträckning, något alla inte tänker på. Det totala antalet förvärvsarbetande inom det civila samhället år 2015 uppgick till drygt 187 000 personer, vilket motsvarar knappt 4 procent av det totala antalet förvärvsarbetande i Sverige.

VILL DU VETA MER?

Sedan några år tillbaka har MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) i uppdrag att sprida kunskap om det civila samhället. På civsam.se har de samlat aktuell forskning och statistik om civilsamhällets betydelse och funktion. Vill du och ditt parti veta mer om det civila samhället så är civsam.se ett bra ställe att börja. Annars är ni alltid välkomna att ta kontakt med någon av de medverkande organisationerna i denna bok.

Se sidorna 93–95 för samlade kontaktuppgifter till organisationerna i boken. Läs mer om civilsamhället på civsam.se

13 hälsningar som handlar om vad vi
bidrar med och vad vi behöver.
Vi gör olika saker men jobbar alla
för ett starkt och fritt civilsamhälle.

Bilkåren

Frivilliga specialister på logistik och transporter

Den gångna sommaren har Sverige varit drabbat av historiskt omfattande skogsbränder. Under gigantiska räddningsinsatser jobbade professionella och frivilliga sida vid sida för att bekämpa bränderna. Det blev tydligt att när det extrema händer räcker inte de normala resurserna till. Frivilliga är en nödvändig del i samhället när vi behöver samla all kraft och engagemang för att lösa kriser.

Vår erfarenhet är att människor vill göra en insats. Man vill bidra och vara en del av ett sammanhang. Viljan att göra en insats blir särskilt viktig när vårt samhälle utsätts för påfrestningar som går utanför det normala. Det kan vara kriser orsakade av väder där översvämningar eller stormar påverkar elförsörjningen eller våra transportsystem, flyktingströmmen där det behövs mer resurser än vanligt, skogsbränder där räddningstjänstens personella resurser inte räcker eller där de behöver hjälp att evakuera befolkningen på en ort. Men det skulle också kunna handla om angrepp på vårt land. Hemvärnet är då en betydande del av vårt militära försvar.

Bilkåren är en frivillig försvarsorganisation som bidrar med förare och annan logistikpersonal till krisberedskapen och totalförsvaret. Det har vi gjort i mer än 75 år. Då, under andra världskriget, uppstod ett behov av förare eftersom stora delar av den

manliga befolkningen hade mobiliserats. Ett antal kvinnor i Göteborg organiserade sig och utbildade sig till lastbilsförare för att kunna bistå samhället. Det blev starten för Kvinnliga Bilkåren – och fler skulle följa. Ett riksförbund bildades 1942 och fram till 2009 bestod organisationen enbart av kvinnor, men från 2009 är Bilkåren öppen för både kvinnor och män.

Under dessa mer än 75 år har samhällsutmaningarna varierat och därmed också Bilkårens bidrag till samhället. Kanske är vi mer relevanta nu än vi någonsin har varit, nu när Sverige återigen ska bygga ett nytt totalförsvaret med både militärt och civilt försvar. De flesta politiker och myndighetsrepresentanter är överens om att frivilliga är oerhört viktiga i totalförsvaret, och om de frivilliga är välutbildade för sin uppgift och tillsammans med ordinarie personal bidrar med spetskompetens blir det väldigt stor effekt.

Bilkårens bidrag till samhället idag

Det samhälle vi lever i idag är helt beroende av transporter. Det handlar om leveranser av varor som livsmedel, drivmedel och läkemedel – ett kortare stopp i transporterna har stor påverkan. Men det handlar också om transporter av materiel och personal vid samhällsstörningar förorsakade av väder, exempelvis när materiel och reparatörer behöver komma ut i ledningsgator för att se till att elförsörjningen börjar fungera igen.

Den gångna sommarens omfattande bränder har verkligen satt fingret på behovet av frivilliga i vår krisberedskap. Vid extrema påfrestningar räcker helt enkelt inte det allmänna till, och frivilliga både behövs och vill göra insatser. Det visar sig också att det mest effektiva är frivilliga som finns i ett sammanhang, och som har utbildning för att kunna bidra med en speciell kompetens. Då kan myndigheter samverka och dra nytta av frivillighet på ett effektivt sätt. Vi kan i dialog hjälpas åt att mäkla ihop rätt kompetens för varje insats.

För att både myndigheterna och de frivilliga ska känna sig trygga i sina roller vid en insats är det en stor fördel att myndighet och frivilligorganisation redan har ett samarbete – innan krisen är

ett faktum. Det ger dessutom möjlighet till såväl utbildning som övning i samverkan. Det ger effekt om det oväntade händer!

Bilkåren är specialister på logistik och transporter. Vi rekryterar och utbildar förare och logistikare för att bidra till totalförsvaret och den civila krisberedskapen. Vi gör det i nära samverkan med myndigheter som länsstyrelser, Trafikverket, Svenska Kraftnät och Polismyndigheten. Gemensamt för dessa samar-

”När Bilkåren och andra frivilliga försvarsorganisationer bjuds in tidigt blir vi en resurs i planeringen av ett robust samhälle.”

ten är att vi bygger upp kompetenspooler kopplade till respektive myndighet, pooler som vid svåra påfrestningar är frivilliga förstärkningsresurser. Våra förare ska kunna göra en insats vid en ansträngd situation. Det kan vara bandvagnsförare som kör vatten vid skogsbränder, bussförare som bistår vid evakuering, lastbilsförare som transporterar materiel till räddningsplatser eller minibussförare som transporterar personal i samband med kriser. De fordon som finns tillgängliga måste kunna rulla dygnet runt vid en påfrestning. De ordinarie förarna kommer dock inte att räcka långt. Då finns vi som kan förstärka och öka myndigheternas uthållighet.

Som frivillig försvarsorganisation bidrar vi också till det militära försvaret. Vårt uppdrag är ungefär samma som till det civila samhället: Vi bidrar med fordonsförare som på frivillig grund är engagerade som soldater i Försvarsmakten, främst i Hemvärnet. Vårt uppdrag är då att både rekrytera och utbilda förare till bandvagnar, lastbilar, terrängbilar och bussar. Transporter och logistik är lika avgörande i det militära försvaret som i den civila krisberedskapen.

Genom sitt engagemang i Bilkåren växer människor. Man utbildar sig, tar ansvar och ingår i skarpa händelser och känner att man kan bidra och ha en viktig roll. Den kompetens som våra medlemmar utvecklar genom sitt engagemang kommer till nytta både i vardagen och vid kris. Som organisation är vi stolta över att kunna ta tillvara människors vilja att hjälpa till och ge dem verktyg för att vara en resurs för samhället när det krisar. Vi gör skillnad på riktigt – både för individen och samhället!

Bilkåren vill se mer av

Vi vill bygga relationer med kommuner och myndigheter och vara en naturlig samarbetspart till vardags – inte bara när något allvarligt har hänt. Då får vi chansen att berätta om den kompetens vi faktiskt har och den resurs vi är. När Bilkåren och andra frivilliga försvarsorganisationer bjuds in tidigt blir vi en resurs i planeringen av ett robust samhälle.

När krisen kommer finns inte tid att lära känna varandra eller sprida kunskap om vår kompetens. Det jobbet måste göras innan krisen uppstår. Därför är övningsverksamhet med aktörer som Räddningstjänsten, Polisen, Trafikverket och länsstyrelser – där både utbildade frivilliga och professionella arbetar sida vid sida – viktig som en del i att förbereda samhället för att hantera kriser. Övade samarbeten kommer att fungera bättre när det blir skarpa insatser.

För att långsiktigt höja människors kunskap om totalförsvaret samt var och ens egen beredskap behöver unga människor tidigt få kunskap. Frågorna borde integreras i läroplanen där skolan får ett utpekat ansvar att själv och tillsammans med externa aktörer jobba med totalförvarsfrågor.

BILKÅREN

kansliet@bilkaren.se
www.bilkaren.se
Twitter: @bilkarist
Tel 08-579 388 90

BILKÅREN

Det här bidrar vi med:

Civil krisberedskap

Utbildade frivilliga med specialistkompetens i den civila krisberedskapen.

Hemvärnet

Fordonsförare i Hemvärnet som bidrar till operativ effekt.

Information till allmänheten

Aktiviteter för att sprida information om totalförsvaret och hemberedskap.

Det här behöver vi:

Ökat samarbete

Ökat samarbete mellan kommuner och myndigheter och frivilligorganisationer i vardagen – inte bara i kris.

Mer resurser

Mer resurser så att frivilliga kan få delta i övningsverksamhet i kommuner och myndigheter.

Totalförvarsfrågor in i läroplanen

Skolan, både grundskola och gymnasium, bör ha ett eget ansvar för att ge totalförvarsinformation. Därför bör ämnet föras in i läroplanen.

Bris

Kampen för en bättre barndom

Varje dag tar Bris del av barns vittnesmål om utsatthet, ångest, våld och kränkningar, och varje dag arbetar vi för ett bättre samhälle för barn. Barn berättar för Bris om hur de inte får sina mest grundläggande rättigheter garanterade, såsom trygghet, bostad, skola eller sin personliga integritet. Det är inte rättssäkert att vara barn i Sverige idag.

”När jag var mindre så var jag med om övergrepp av min bonuspappa. Men jag har inte vetat att det är ett brott förrän för ett år sedan. I maj så mejlade jag polisen och frågade om man kunde anmäla ett brott som skett för flera år sedan, och dom sa att man skulle anmäla via telefon eller komma dit. Men jag vågar inte prata om det som har hänt.”

Det här är ett exempel på alla de berättelser som Bris tar del av varje dag, som visar hur svårt det kan vara för barn att utkräva sina rättigheter.

Barnkonventionslagen – en historisk möjlighet

År 2020 blir barnkonventionen svensk lag – det är ett historiskt beslut och nu finns möjligheten att verkligen göra skillnad.

I Sverige är vi bra på att följa lagar, och nya lagar framtvingar nya krav på kunskap för alla som arbetar i det offentliga samhället.

Dessutom ger nya lagar normerande effekter bland allmänheten. Den första lagförändring som Bris kämpade för var antiagalagstiftningen. Den lagen ledde inte till att allt våld mot barn upphörde samma dag som lagen trädde i kraft år 1979. Men antiagalagen bidrog, över tid, till den allmänna uppfattningen om att vi som land inte längre accepterade våld mot barn i uppfostrings-syfte. Antiagalagen lärde oss att barnet har en inneboende rätt till ett liv fritt från våld, oavsett vilken familj barnet fötts in i. Bris är övertygad om att barnkonventionslagen kommer att få samma effekt och att barnets rättigheter över tid blir självklarheter för oss alla.

Men enbart en ny lag räcker inte. När barnkonventionen blir lag kommer alla andra lagar som berör barn att behöva ses över så att de inte strider emot barnets rättigheter.

Mänskliga rättigheter blir bara meningsfulla för ett barn då de betyder något på riktigt. Vi förverkligar barnets rättigheter på flera sätt, genom juridik men också genom framtagandet av nya verktyg som metoder, styrdokument, regler och incitament för hela det offentliga samhället. Det handlar också om oss som människor, om medvetenhet och om politisk vilja. Det är hög tid att se varje barn som en bärare av rättigheter och dessutom ställa nya krav på exempelvis barnrättslig återrapportering i alla verksamheter som arbetar med barn, eller göra nya prioriteringar, avsätta mer resurser eller öronmärka medel i en redan hårt presad budget. Det är nu vi har chansen!

Vikten av kunskap

”Min pappa knuffar, slår, tafsar och låser in mig i mitt rum väldigt ofta fast jag inte har gjort något. Jag vet verkligen inte vad jag ska göra, för jag vill verkligen inte må så som jag gör idag.”

Sverige har blivit omsprungna av samtliga länder i Norden när det gäller att göra barnkonventionen till lag – det ger oss en unik möjlighet att lära av våra grannländers erfarenheter. Våra grannar är helt eniga om vikten av att samtliga vuxna som möter barn har kunskap om barnets rättigheter. Ingen skola, myndighet, stadsdel eller kommun får lämnas utanför. Varje barn måste

dessutom ha kunskap om sina rättigheter. Enligt Barnombudsmannens senaste mätning har endast 20 procent av alla barn i Sverige vetskap om att de har rättigheter. Om du inte ens vet att du har rättigheter är det förstås omöjligt att kunna utkräva dem. Barnet måste veta att det är fel när vuxna skadar, hotar, försummar eller ignorerar barn, att varje barn har rätt till hjälp, och att det alltid är en vuxen som är ansvarig för att barnet får det stöd barnet behöver.

”Ett samhälle som kränker barnets rättigheter är inte ett hållbart samhälle.”

Sverige har sedan år 1990 varit skyldig att leva upp till barnkonventionen. Barn är experter på sina egna liv och de har redan rätt att vara delaktiga och få inflytande i beslut som handlar om dem själva. Det betyder inte att barn har rätt att bestämma allt, men det betyder att ett barn har rätt att göra sin röst hörd och att barnet ska bli beaktat och respekterat. Detta kräver bra metoder för att fatta beslut utifrån vad som faktiskt vore barnets bästa. Det kan också kräva exempelvis kommunala, regionala och en nationell barnrättsbudget för att säkerställa att resurserna vi investerar i våra samhällen faktiskt bidrar till att stärka barnets rättigheter i praktiken.

Att få rätt – en livsviktig fråga

”Min mamma har lämnat min pappa. På vissa sätt har vi det bättre. Men min mamma mår inte bra. Varje natt går hon runt eller sitter i hallen om han skulle komma. Hon kan inte släppa rädslan. När jag ser det känns det där lilla lugnet falskt.”

Ett samhälle som kränker barnets rättigheter är inte ett hållbart samhälle. Barn är inte enbart vår framtid, deras rättigheter gäller här och nu och inget barn har tid att vänta. Det är dessutom en stor skillnad på att ha rätt och få rätt.

För oss vuxna kan rättigheterna verka luddiga. Men för barnet på låst institution som bara får vara på rastgården en timme i veckan, för barnet som inte kunnat gå ut grundskolan på grund av funktionsvariation, för barnet som inte har mat för dagen eller för barnet som lever under hot i sitt hem är skillnaden på att ha och få rätt ofta glasklar. För barn i pågående rättsprocesser som inte får komma till tals, och för barn som är omhändertagna i samhällets vård utan information och varför de är där, är rätten till information och delaktighet avgörande.

Att riva de hinder som begränsar barnets rättigheter kan i verkligheten handla om att täppa till hål i vårt juridiska system där barn som lever i utsatthet faller mellan stolarna. Det kan handla om att göra processer barnvänliga och tillgängliga för alla grupper av barn och det kan handla om informations- och kunskapshöjande insatser för både barn och vuxna.

I ett samhälle där alla barn får sina rättigheter tillgodosedda behövs inte Bris. Men vi är långt ifrån där. Därför finns Bris för varje barn som behöver stöd eller en vuxen som lyssnar. Till dess att inga barn i Sverige tvingas leva med våld, övergrepp eller andra kränkningar kommer Bris ha öppet.

”Tack Bris! Det här är första gången jag skriver hit, men jag tror att ni förändrar och hjälper många väldigt mycket. Är glad att det finns såna som vill hjälpa!”

BRIS

Info@bris.se

www.bris.se

Tel 08-598 888 00

BRIS

Det här bidrar vi med:

Bris stöttar barn

Med barnkonventionen som grund stöttar Bris 28 000 barn och vuxna varje år.

Bris mobiliserar samhället

Bris mobiliserar samhället för barnets rättigheter i hela landet.

Bris påverkar beslutsfattare

Bris påverkar beslutsfattare för ett samhälle där varje barn känner till sina rättigheter och där barnets rättigheter tillgodoses.

Det här behöver vi:

Öronmärkta medel

Öronmärkta medel för att säkerställa arbetet för barnkonventionens fulla genomslag, nationellt, regionalt och kommunalt.

Krav på genomförandet

Politiker som ställer krav på metoder för genomslag i praktiken, till exempel krav på barnkonsekvensanalys av statsbudgeten och krav på barnrättsboksutav kommunala budgetar.

Barnrättsligt kunskapslyft

Lättillgänglig och målgruppsanpassad information om barnets rättigheter och vad de innebär till såväl barn som vuxna.

Forum

Hot mot de religiösa är hot mot oss alla

Ett starkt civilsamhälle har historiskt varit och är fortfarande en garant för ett välfungerande, demokratiskt och inkluderande samhälle. Nu hotas demokratin av en hätsk och okunnig debatt, där de delar av civilsamhället som på olika sätt vilar på religiös grund är en tydlig måltavla. Det hotar hela civilsamhället.

Civilsamhällets organisationer utgör, med statsvetaren Erik Amnås ord, "ett mångtydigt mellanrum där individen gestaltar sina uttrycksbehov på många olika sätt". Människors aktivitet i civilsamhällets 240 000 föreningar, samfälligheter, stiftelser och trossamfund har positiva effekter för såväl folkhälsan, välfärden som för demokratin. Utrymmet för detta är vår viktigaste uppgift att skydda.

Det finns en grundmurad uppfattning i statens organisationer och hos folk inom politik och förvaltning runt om i landet att civilsamhällets organisationer är en helt nödvändig del av demokratin. Vi vet det, för att vi möter den varje dag. Det underbyggs också av den resolution som Sveriges regering, och Sveriges regioner, landsting och kommuner ställt sig bakom i Europarådet¹. Fullödig demokrati finns bara i ett land med fria, rättvisa val och en levande mellanvalsdemokrati.

Två sorters hot

Vi upplever två sorters hot mot detta utrymme: det ena från antidemokratiska organisationer, det andra från den offentliga makten.

Hotet från antidemokratiska organisationer är den nationalistiska och rasistiska rörelse som under det senaste decenniet betydligt stärkt sin parlamentariska representation, och som har en utomparlamentarisk löst sammansatt gren som hetsar mot allt som den uppfattar som ”icke-svenskt”. Denna rörelse drar sig många gånger inte för hot och direkt våld.

Alla som följer medierapporteringen kan se exempel varje vecka på att journalister och organisationer utsätts för hot och våld runt om i världen. Enligt rapporter från bland annat Göteborgs universitet, PEW och CIVICUS begränsas nu utrymmet för mänskliga fri- och rättigheter i stora delar av världen.² Sverige är inget undantag.

Om nuvarande lagstiftning inte anses ge polisen möjlighet att ingripa mot rasistisk och nazistisk organisering måste lagstiftningen skärpas.³ Nedbrända lokaler, stenkastning, rasistiskt klotter och personhot är en verklighet som såväl kristna som judiska och muslimska organisationer har att hantera varje dag. Vakter, stängsel, sanering, personskydd och hemliga adresser är delar av försvaret.

Hotet från den offentliga makten handlar om inskränkningar i form av beslut och bedömningar som gjorts av myndigheter samt felaktiga verklighetsbeskrivningar som börjat få fäste, och där vissa typer av organisering är avsevärt mer utsatt än andra. Religiös organisering i allmänhet och muslimsk sådan i synnerhet, blir nu föremål för beskyllningskampanjer där myndigheter, som vi ser det, då och då inte klarar av att agera som myndigheter bör. Det vill säga rättssäkert, byggt på saklig information och väl underbyggd kunskap.

Ett allvarligt exempel är rapporten Muslimska brödraskapet i Sverige som skrevs på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Myndigheten har efter kritik (rapporten har underkänts som underlag för myndighetsutövning av förvaltningsrätten) tagit avstånd från information i rapporten.

Trots det ser vi hur samma information ändå används av politiker, kommuner och myndigheter, och hur föreningar möter svårigheter genom inställda samarbeten och rentav en ökad hotbild som följd.

”Psykisk ohälsa ökar i Sverige, och för många människor kan religiösa organisationer vara en nyckel till den existentiella aspekten.”

Allt fler offentliga aktörer verkar bedöma organisationer som inte är religiöst obundna hårdare i bidragsprövning. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har nekat Sveriges unga muslimer bidrag med svagt eller inget konkret faktaunderlag. Dessutom med hänvisning till den MSB-rapport vi nämnt ovan.⁴ Göteborgs stad har ifrågasatt verksamhet bedrivna av en kristen scoutorganisation, med hänvisning till deras konfessionella budskap, trots organisationens försäkran att det inte varit ett krav för medverkan i scoutverksamheten.

Om en organisation inte får ha religiös grund om den vill ha offentliga bidrag, med argumentet att den religiösa grunden i praktiken utestänger de människor som inte är religiösa, menar vi att diskrimineringslagstiftningen tolkas fel. I praktiken finns det många föreningar som inte är, inte vill eller ens kan vara öppna för alla människor. Tvärtom är det en viktig rättighet att organisera sig utifrån de värderingar och med de målgrupper man anser viktiga att främja.

Slå mot extremism, inte mot religion

Det finns många anledningar att värna den religionsfrihet, men också den yttrande- och organisationsfrihet, som gått hand i hand med hela det svenska demokratiska projektet. Precis som

civilsamhället i stort är organisationer med religion som grund ovärderliga pusselbitar för människans förståelse av världen och sin egen plats i den. Psykisk ohälsa ökar i Sverige, och för många människor kan religiösa organisationer vara en nyckel till den existentiella aspekten. Det är viktigt att organisationerna får utrymme att arbeta med den andliga och existentiella dimensionen av människan.

Det är därför helt avgörande att politiken, nationellt, regionalt och lokalt nu skaffar sig kunskap för att förhålla sig sansat och balanserat till de religiösa rörelserna. Sverige kan inte betraktas som en fullödig rättsstat om inte det görs. Den trend som vi ser, där de religiösa värdegrunderna misstänkliggörs, måste hejdas. Sverige ska göra kraftfulla insatser för att motverka extremistiska och våldsamma organisationer. Men det får aldrig bli liktydigt med att urskillningslöst slå mot religion som värdegrund. Här är trossamfundsutredningen, men också demokrativillkorsutredningen, viktig och de får inte föregripas. Det riskerar till och med att få rakt motsatt effekt. Civilsamhällets demokratiska bidrag är viktigare än någonsin.

1. <http://tiny.cc/codeofgoodpractice>
2. <http://tiny.cc/autocratizationexclu>, <http://tiny.cc/religiousrestrictions>, <http://tiny.cc/civsoc2018>
3. <http://tiny.cc/dagensjuridik1>, <http://tiny.cc/dagensjuridik2>
4. <http://tiny.cc/grundlostutpekande>

**FORUM – IDÉBURNA ORGANISATIONER
MED SOCIAL INRIKTNING**
www.socialforum.se
www.volontarbyran.org
www.techsoup.se

FORUM

Det här bidrar vi med:

Välfärd

Idéburna organisationer är oersättliga och högt efterfrågade i välfärden. Det är bra, för i grunden bygger välfärden på att vi som samhällsmedlemmar bryr oss om varandra. Den omtanken får aldrig avgränsas till att enbart handla om att betala skatt. Då blir samhället kallt och svagt.

Tillit

Civilsamhällets grund finns i människors behov av att uttrycka sitt medborgarskap och engagemang i ord och handling. Detta är inte fullt ut möjligt någon annanstans än i fria ideella idéburna demokratiska organisationer. Det är så tillit mellan människor skapas.

Demokrati

Demokratisk fostran, kanal för röst, engagemang och pionjärskap, folkbildning.

Det här behöver vi:

Nolltolerans mot falska uppgifter

Robustare metoder för faktagranskning och kvalitets-säkring.

Tydliga demokrativillkor

Tydliga demokratikriterier och bra metoder i myndigheter för att använda dem. Det ger verktyg för att stävja antide-mokratiska och våldsamma organisationer utan att skada de demokratiska. Hindra nazister att skrämja, hota och manifesteras.

Likabehandling

Behandla alla demokratiska sekulära och religiösa inriktningar lika. Demokratien och välfärden behöver hela det demokratiska civilsamhället.

Partnerskap

Främja effektiva partnerskap med det civila samhället enligt Agenda 2030. Stöd utvecklingen av IOP, idéburet offentligt partnerskap.

Hyresgästföreningen

Inflytande från trapphus till riksdagskorridor

Vad har en misshandlad kvinna, en asylsökande kokboksförfattare och en trött bussresenär gemensamt? Jo, de har genom Hyresgästföreningens breda verksamhet varit medskapare till sin egen och till samhällets utveckling på ett framgångsrikt sätt.

Varför är det bra om människor i Sverige har möjlighet att påverka sitt boende och sitt närsamhälle? Ett svar på den frågan är att känslan av tillit har en möjlighet att förstärkas i ett bostadsområde om människor bildar nätverk, får en rejäl möjlighet att påverka och känner att de är en del av en större gemenskap. Att detta är viktigt visar både tillitsforskningen och motivationsforskningen. Hyresgästföreningens vision är ett tryggt boende där människor och samhälle utvecklas.

I ett bostadsområde i Norrland finns en flyktinganläggning i området. Den lokala hyresgästföreningen ville hindra att det uppstod motsättningar mellan hyresgäster och asylsökande och sökte pengar från Hyresgästföreningens nationella fond. För pengarna har de startat två verksamheter: den ena är en kör med deltagare från en mängd olika länder som sjunger och umgås tillsammans, den andra ett kokboksgång som i samarbete med den lokala fiskeföreningen har fiskat gädda, abborre och strömming och lagat olika recept med fisken som grund. Maten har fotograferats och tillsammans med recepten blivit en kokbok. Båda

verksamheterna har haft deltagare som är asylsökande och permanentboende hyresgäster i området.

I ett annat bostadsområde i Mellansverige har ungdomar organiserat sig i sitt område och är ambassadörer för området för att motverka våld, nedskräpning och klotter. Andra unga personer samlas i Hyresgästföreningens regi för att skriva poesi och ordna poesikvällar. Det viktiga med de här verksamheterna är att det är hyresgästerna själva som bestämmer vad de vill göra och använder *sin* organisation för att genomföra det.

Tusentals medlemmar skolas i demokrati

Förhandling av hyror är en viktig del av vår verksamhet. Varje år samlas tusentals förtroendevalda tillsammans med vår anställda förhandlare för att arbeta för att miljontals hyresgäster får rätt hyra. Rätten för hyresgäster att förhandla är stipulerat i Hyresförhandlingslagen – ett resultat av vårt opinionsbildande arbete. Hyresgästföreningen tecknar förhandlingsordning med fastighetsägare där vi förhandlar hyror. Det innebär att vi även förhandlar för hyresgäster som inte är medlemmar hos oss.

Hyresgäster som bor i allmännyttiga bostadsbolag har numera ett lagligt stöd för rätten till inflytande över sitt boende. Det är resultatet av ett samarbete mellan politiker från samtliga partier och företrädare från oss och andra intressenter på bostadsmarknaden. Att kunna påverka sitt boende och närområde genom möten med politiker och tjänstemän från dessa bolag ökar trivsel och ansvarskänsla för både lägenhet och det som är gemensamt i området, det ser vi i många undersökningar. Mötena är också en bra möjlighet för politiker att träffa och förstå vad deras väljare tycker om sitt boende. Det stärker demokratin!

Från juridisk rådgivning till nya lagar

Vår juridiska rådgivning får varje år 150 000 samtal och mejl från medlemmar. Av dessa samtal och mejl blir det ca 17 000 ärenden som våra jurister tar hand om. Hyresgästföreningen är en av Sveriges största arbetsgivare för jurister. Det är för att vi ska

”Känslan av tillit kan förstärkas i ett bostadsområde om människor får en rejäl möjlighet att påverka.”

kunna stötta hyresgäster som har fått problem i relationen med sin fastighetsägare och för att driva förbättringar i lagstiftningen.

En historia som verkligen visar sambandet mellan trapphuset och riksdagen är berättelsen om Frida. Frida, som är medlem i Hyresgästföreningen, kontaktade en av våra jurister när bostadsbolaget hon hyrde av ville vräka henne och hennes barn. Bakgrunden till vräkningen var att hennes före detta man under en längre tid hade hotat och misshandlat henne. Vid ett tillfälle blev han så våldsam att hon tvingades fly med barnen ut genom ett fönster. Mannen stannade kvar och slog sönder lägenheten, men trots att mannen dömdes till fängelse och fick kontaktförbud ville hyresvärden vräka Frida.

Med hjälp av vår jurist började förhandlingen med bolaget, och med lite stöd av media som uppmärksammade fallet fick Frida till slut möjlighet att byta lägenhet till ett tryggare hem och fick skyddad identitet.

Ett politiskt parti uppmärksammade fallet och skrev en motion som resulterade i en lagförändring som innebär att personer som utsatts för brott i hemmet får ett ökat besittningsskydd. Riksdagen tog, med stor enighet, beslut om lagen 2014.

Samtal med lokala politiker ger bra resultat

I ett bostadsområde i Blekinge var det svårt att åka till och från affären med buss. Området ligger på en höjd och för en person som inte är så stark kunde resan vara en prövning. Till affären gick bra. När de tunga varorna skulle släpas hem uppför backen var det sämre. Eftersom bussturen var en ringlinje fick resenären åka runt hela samhället, in i nästa och sen tillbaka upp på höjden.

En arbetsgrupp inom den lokala hyresgästföreningen arbetar

de med skrivelser till olika politiker och tjänstemän. De fick lära sig att politik är att hitta den bästa lösningen för många parter. Samtalen hölls i en god och lösningsinriktad anda och till slut fick arbetsgruppen igenom sina önskemål. Nu kan man åka buss till och från affären den kortaste vägen.

Hyresgästföreningen tar ansvar för att driva en resultatriktad bostadspolitik i stort och smått. Från busslinjen till bostadspolitiska samtal med politiker på olika nivåer. Vi är också en remissinstans såväl på kommun- som på riksnivå. Det betyder att vi samlar kunskap, i form av utredningar, och delar med oss för att vara samhällsnyttiga och komma med innovativa lösningar.

I rörelse framåt genom forskning och folkbildning

En folkrörelse som inte utvecklas kommer att självdö. Hyresgästföreningen satsar därför på folkbildning och forskning. Vi behöver både bli klokare tillsammans och med hjälp av andra.

För att vi bättre ska förstå det lokala arbetet har vi med hjälp av forskare systematiskt undersökt hyresgästers möjlighet till inflytande i sitt bostadsområde och vad det betyder för hyresgästerna, för bostadsbolaget och för bostadsområdets utveckling.

En viktig folkbildningsinsats är vårt ettåriga ledarskapsprogram. Det vänder sig till våra förtroendevalda i hela landet och är en särskild satsning på framtidens ledare. Satsningen har bara pågått några år men vi ser redan att vi får fler unga personer i våra styrelser.

Vi stödjer forskning inom civilsamhället i projekt tillsammans med flera olika universitet och bjuder in forskare att granska oss som organisation.

HYRESGÄSTFÖRENINGEN

info@hyresgastforeningen.se
www.hyresgastforeningen.se
Twitter: @hyresgasterna
Tel 0771-443 443

HYRESGÄSTFÖRENINGEN

Det här bidrar vi med:

Trygghet och tillit

Utveckling av bostadsområden genom att ge hyresgäster en möjlighet att bestämma över sin lägenhet och närmiljö. Tusentals förtroendevalda är med och förhandlar hyror för 3 miljoner hyresgäster och arbetar aktivt för att utveckla tilliten mellan grannar och till samhället.

Samverkan

Utveckling på kommunal nivå genom bostadspolitiskt utvecklingsarbete, genom att vara kommunal remissinstans och genom samverkan med övriga civilsamhället och offentliga organisationer.

Kunskap och kompetensutveckling

Utveckling på nationell nivå genom utredningar, genom att vara nationell remissinstans, genom bostadspolitisk påverkan och genom stöd till forskning. Vi samlar data om hyresgästers villkor för att vara pålästa i samhällsutvecklingen.

Det här behöver vi:

Plats för demokrati

Vi vill att riksdagen ska lagstifta om att alla bostadsområden ska ha billiga samlingslokaler där det lokala föreningslivet kan träffas.

Ledighet för att förhandla

Vi vill att riksdagen ska behålla hyreslagstiftningen och dessutom ge laglig rätt till ledighet för hyresgäster som förhandlar hyror.

Medel för att rusta miljonprogrammet

Vi vill att riksdagen avsätter ekonomiskt stöd för en hållbar upprustning av miljonprogrammet.

LSU

Starka ungdomsorganisationer stärker demokratin

Varje dag organiserar sig hundratusentals barn och unga i Sverige för att möta vår tids utmaningar. I barn- och ungdomsorganisationer får unga utveckla sin kunskap, uttrycka sina åsikter och lära sig att samarbeta demokratiskt. Det här kapitlet handlar om vad du som politiker kan göra för att ge dem förutsättningar att bidra till samhället och demokratin.

En barn- och ungdomsorganisation är en plats där unga möts, förändrar och förbättrar sin egen vardag. Ungdomsrörelsen är bred och samlar organisationer som fokuserar på intressen, religion, etnicitet, funktionalitet och politik. Det som förenar dem är att både ledarna och medlemmarna är unga. LSU – Sveriges ungdomsorganisationer är en intresse- och samarbetsorganisation som idag samlar 83 nationella ungdomsorganisationer. Vår uppgift är att stärka ungas demokratiska organisering med mångfald och mänskliga rättigheter som utgångspunkt.

Demokratin behöver ungdomsorganisationer

Samtidigt som mätningar visar att dagens unga är mer politiskt engagerade än någonsin undviker vår generation partipolitiken. Ett viktigt sätt att öka ungas politiska inflytande är att stötta ini-

tiativ som tar in fler unga i partipolitiken, men det löser inte hela problemet. Unga är en heterogen grupp med mängder av åsikter. Det går trender i vilka frågor som är viktiga bland unga och i ungdomsrörelsen, men det går aldrig att vara säker på att en ung person representerar alla andra ungas åsikter. Därför behöver vi sätt att involvera bredare grupper av unga, och i det spelar ungas egen organisering en central roll.

Barn- och ungdomsorganisationer är en viktig del av den representativa demokratin eftersom barn som saknar politisk makt får uttrycka sina åsikter, öva på att samarbeta demokratiskt och förbättra möjligheten att få sina röster hörda. I ungdomsorganisationerna samlas unga med en enorm sakkunskap och deras representanter är valda av tusentals medlemmar för att företräda ungas åsikter om ett visst ämne. Genom kontakt med dina lokala ungdomsorganisationer kan du förankra beslut bland de som berörs och få nödvändig kunskap i komplexa frågor, samtidigt som du når en grupp som stora delar av demokratin missar.

Var rädd om ungas förtroende för demokratin

Väl i mötet med unga är det viktigt att du som beslutsfattare är beredd att lyssna och ändra dig. Unga aktivister är ofta trötta på att sakna inflytande, och när unga bjuds in i med armbågen riskerar det att minska tilltron till demokratin. Ett sätt att undvika en svag och exkluderande beslutsprocess är att unga är med i alla steg i det politiska beslutsfattandet, från problemformulering och agendasättande till genomförande och granskande. Om unga saknas i de tidigare delarna av det politiska beslutsfattandet är det svårt att förstå och vara med och genomföra besluten.

Även om ungas livsvillkor på många sätt förbättrats finns det flera tydliga mekanismer som minskar ungas makt idag. För det första upplever unga ofta fördomar från äldre och att de för sällan blir lyssnade och litade på. Många ungdomsorganisationer har uppkommit som ett svar på att unga inte får plats eller respekt i föreningen de från början hade sökt sig till. Vidare saknar unga flera centrala demokratiska rättigheter. Många får inte rösta eller kandidera i val. Det innebär även en ovana vid kontakt

“Vi skapar möten mellan beslutsfattare och unga experter.”

med politiker och tjänstemän vilket försämrar möjligheterna till påverkansarbete. Slutligen har unga kortare erfarenhet från arbetslivet och i regel betydligt mindre privata resurser. Det gör att plötsliga ekonomiska eller administrativa problem rörande förkningsbidrag eller andra regler tenderar att drabba ungdomsorganisationer betydligt hårdare än andra delar av civilsamhället.

Ungdomsrörelsen växer – resurserna krymper

De senaste tio åren har förutsättningarna för ungas demokratiska organisering försämrats dramatiskt. Det beror på att ungdomsorganisationerna blivit fler och större, samtidigt som det totala statsbidraget förblivit konstant.

För genomsnittsorganisationen innebär det en situation med alltmer arbete och allt mindre resurser. I genomsnitt är statsbidraget per organisation 30 procent mindre 2018 än för tio år sedan. Det är därför inte konstigt att tre av fyra medlemsorganisationer i LSU beskriver finansiering som sin främsta utmaning.

På lokal nivå finns det olika sätt att komma till rätta med detta. Administration kring bidrag kan förenklas, till exempel genom att ha enhetliga och tydliga regler och tillgängliga och tillmötesgående handläggare. Ett annat sätt är att ge bidragen över en tvåårsperiod, istället för ett år, och därmed ge små organisationer mer långsiktiga förutsättningar.

En växande utmaning är de ökande problemen med negativ stress bland aktiva i ungdomsrörelsen. Konstant minskande resurser är en grundläggande del av förklaringen men inte hela. För många handlar det om ökade krav från omgivningen och en ökande reell belastning i arbetet. Ett talande exempel är ungdomsrörelsens arbete med nyanlända unga som ofta inneburit att tillhandahålla nödvändiga tjänster som bostad och språkutbildning när det offentliga inte räckt till. Påfallande ofta tar civil-

samhället ansvar för grundläggande behov som språkutbildning och bostad. I många fall bistår ideella krafter i ungdomsorganisationer myndigheter med central kompetens som de saknar om specifika grupper av asylsökande, exempelvis hbtq-personer och personer med funktionsnedsättningar.

Det stora engagemanget i rättighetsfrågor bland unga innebär inte bara en ökad arbetsmängd utan också en ökad hotbild. De senaste åren har vi sett ett ökande problem med hot och trakasserier riktade mot unga aktiva. Hälften av anställda och förtroendevalda i ungdomsrörelsen uppger att hot och trakasserier riktade mot organisationen förekommer, och för var tionde förtroendevald är situationen så allvarlig att den påverkar deras arbetssituation på ett avgörande sätt. I vissa fall rör det sig om kränkande behandling och diskriminering, men mestadels är det politiskt motiverade hot. På senare tid har hot och trakasserier mot politiker och journalister äntligen uppmärksammats. Nu är det är hög tid att även rikta blicken mot civilsamhället.

Unga vill och kan ta ansvar

Många kommuner vill engagera unga och vill veta vad vi tycker, och alla barn- och ungdomsorganisationer vill och kan ta ansvar för samhällsutvecklingen. Samtidigt som vi på många ställen behöver helt nya strukturer för att ge unga ekonomiska förutsättningar att ta tillvara sina demokratiska rättigheter finns det många små steg att ta på vägen. Vi hoppas att du som läst den här texten börjar med att undersöka vilka ungdomsorganisationer som påverkas av besluten du deltar i och då frågar dig hur ni kan hjälpas åt att göra dem så bra som möjligt.

**LSU – SVERIGES
UNGDOMSORGANISATIONER**
Info@lsu.se
www.lsu.se
Twitter och instagram: @LSU_se
Tel 08-672 66 70

LSU

Det här bidrar vi med:

Skapar och samlar unga experter

I föreningslivet får unga möjlighet att ägna sig åt det som betyder mycket för dem. I våra verksamheter lär sig människor att samla sina tankar, stå för sina åsikter och bygga livskraftiga organisationer.

Ger röst åt de röstlösta

I ungdomsrörelsen samlas unga som stängs ute ur demokratin. Vi skapar möten mellan beslutsfattare och unga experter, experter som annars riskerar att glömmas bort. Vi erbjuder därmed politiker sätt att förankra sina beslut.

När fram till dem som glöms bort

Ungdomsrörelsen har förmågan att nå unga som andra samhällsfunktioner stänger ute på grund av språk, funktionalitet eller bakgrund. För många innebär det ett viktigt socialt sammanhang, för andra nödvändig välfärd som tillgång till utbildning eller bostad.

Det här behöver vi:

Långsiktig finansiering

Ungdomsorganisationer idag har inte råd att växa. Vi behöver stabila resurser för att överleva, men framför allt tydliga, hållbara och överskådliga system för finansiering.

Tid till verksamhet

Allt mer projektbaserad verksamhet och allt hårdare krav på redovisning innebär att mer tid bland unga eldsjälur går åt till att söka och rapportera medel istället för att bedriva viktig verksamhet.

Makt över processer och rätt att organisera sig

Unga ska inkluderas i beslut om unga, både genom att väljas till uppdrag och genom att ungdomsorganisationer oftare bjuds in till samtal. Unga vill och kan ta ansvar men bjuds ofta in för sent i processer eller med otydliga mandat.

Riksidrottsförbundet

Plats för idrott – plats för demokrati

Ikväll träffas 145 000 barn och ungdomar i hela landet för att gå till idrottsträningen, några är klasskompisar, några känner varandra och några blir nya kompisar. Under idrottens gemensamma regler är de lika. Vem du gillar eller vad dina föräldrar tjänar spelar ingen roll. Idrotten skapar mötesplatser över gränser som vårt samhälle behöver – kanske mer än någonsin.

Vi lever i en tid av polarisering, segregation, ojämlikhet i skolresultat, en växande klyfta mellan stad och land och mellan bostadsområden. Ett tidevarv där sociala medier skärmar av för intryck och impulser från de som inte tycker som du och en teknisk utveckling som bidrar till stillasittande och isolering. Sverige har Nordens mest inaktiva barn och bara 22 procent av tjejerna och 44 procent av pojkarna i 10–15-årsåldern når de rekommenderade nivåerna av daglig fysisk aktivitet.

Det är en utveckling som kommer att ta tid att vända. Det krävs tålamod och långsiktigt arbete för att öka tilliten mellan människor och toleransen för det annorlunda. Idrottsrörelsen vill vara med och göra det jobbet.

Visst har vi brister. Ledare som inte följer vår värdegrund, tävlingsformer som är stelbenta och i vissa fall till och med exkluderande. Verksamheter som inte ger killar och tjejer samma möjligheter att både utöva och påverka sin idrott. Det försöker vi ändra

på genom vårt omfattande och systematiska arbete Strategi 2025 där vi ska få en ny syn på träning och tävling, en jämställd och inkluderande idrott, vitala och levande föreningar och ett starkt ledarskap.

Genom våra 650 000 ledare skapar vi nätverk av relationer och gemenskap som bygger på kärleken till idrotten och idrottarna. Men effekten blir ett lärande och en folkbildning som är svår att mäta och värdera. Varje år genomför idrottens studieförbund, SISU Idrottsutbildarna, fler än 100 000 studiecirklar om allt från föreningsdemokrati till ledarskap. Lägg till det informella lärande som sker varje träning och varje möte. Där jämkas viljor, värderas argument och respekteras olikheter. Våra ledare är där för att leda idrott. Men de både leder och är själva med på en bildningsresa som handlar om så mycket mer.

En negativ trend

Men det kanske mest grundläggande behovet för idrottsrörelsen kan vi inte lösa själva: En plats att vara på. Det är på planen, på skaterampen, i hallen och i spåret som idrott utövas. Det är där vi möts, kämpar, skrattar och bygger relationer. Har vi ingestans att vara blir det ingen idrott och ingen gemenskap.

Sveriges kommuner har varit, är och kommer att vara helt avgörande för att vi fortsatt ska ha en av världens starkaste idrottsrörelser byggd på demokrati och som är öppen för alla. Under 1960–1980-talet var idrotten en central del i samhällsplaneringen. Idrottsmiljöer byggdes nära skolor och bostadsområden.

Tyvärr ser vi en negativ trend de senaste decennierna. Idrotten finns inte med i samhällsplaneringen på samma sätt. Ibland glöms idrotten bort, ibland prioriteras den ner. Mängder av föreningar kan inte ta emot alla som vill idrotta, det finns helt enkelt inte plats. Problemen är störst i större och växande städer, men finns i hela landet.

Sveriges kommuner och landstings rapport ”Anläggningar för kultur, idrott och fritid” som presenterades 2016 visar att befolkningen i Sverige hade ökat med 14 procent sedan 1990 samtidigt som antalet idrottsanläggningar i princip var oförändrat.

Forskning visar att avstånd från bostad till fritidsaktiviteten är en exkluderande faktor. Om barn och ungdomar är beroende av skjutsande föräldrar för att komma till träningen kommer alla som vill inte kunna vara med.

Lägg därtill att Sverige har Europas starkaste urbanisering och en växande befolkning. Boverket menar att det behövs hundratusentals nya bostäder fram till 2025.

”Sveriges kommuner är helt avgörande för att vi fortsatt ska ha en av världens starkaste idrottsrörelser byggd på demokrati – öppen för alla.”

Långsiktiga planer saknas

Många kommuner bygger för rörelse och planerar in grönområden – det är bra. Men idrottsrörelsen ger mer än bara träning. Vi ger ett sammanhang, vi skapar möten över gränserna, vi är en plats för gemensamma beslut som kräver samtal och respekt. Vi gör demokrati.

Bara var tredje kommun uppger enligt en enkätundersökning från 2018 att den har en långsiktig planering för idrottsytor. Dessutom har 40 procent av alla barn en för liten skolgård enligt en kartläggning som Boverket gjorde våren 2018. Det är dags att göra plats för idrottsliv och för demokratiträning.

Därför vill vi att:

- Idrott läggs till i plan- och bygglagens 2 kap 7 § för att kommunerna ska ta med anläggningar och idrottsmiljöer vid planläggning.
- Boverket inkluderar idrott i sin vägledning till kommunerna.

- Regeringen inrättar en nationell utvecklingsresurs för att med kunskap och ekonomiskt stöd stimulera innovation och nytänkande kring idrottsanläggningar och idrottsmiljöer.
- Plats för idrott och rörelse blir obligatoriskt i skolan på samma sätt som skolbibliotek.
- Idrottsanläggningar och idrottsmiljöer ska finnas med i de regionala utvecklingsplanerna.
- Kommunerna samarbetar i regioner vid planering av idrottsanläggningar samt att dialog förs med distriktsidrottsförbunden.
- Kommunerna ska samråda med distriktsidrottsförbunden när översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner tas fram.

Ikväll kommer fler än hundratusen barn och ungdomar kliva in i sin idrottsgrupp och säga hej, hur är läget? De kommer att försöka, misslyckas, lyckas och skratta tillsammans. De kommer att vara uppslukade av idrotten en timme eller två. Men de timmarna blir dagar, veckor och år. Till slut står där unga killar och tjejer. Förhoppningsvis med god självkänsla och gott självförtroende. Ungdomar som är trygga och självständiga. De kommer att bry sig om sina kompisar, ha respekt för gemensamma beslut och förståelse för de som inte tycker lika.

Ge oss plats att vara och ge oss tid. Så hjälper vi till att göra Sverige starkare.

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

riksidrottsforbundet@rf.se

www.rf.se

Twitter: @RFidrotten

Tel 08-699 60 00

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

Det här bidrar vi med:

Glädje

Idrottens universella språk ger vänskap och utveckling. Vi skapar glädje.

Gemenskap

Kärleken till idrott syns på planer, i hallar och i spår varje kväll. Vi bygger gemenskap.

Sammanhang

Idrotten skapar möten över gränser, gemensamma mål och tillhörighet. Vi ger människor ett sammanhang.

Det här behöver vi:

Plats för idrott

Om det är lätt att ta sig till idrotten tränar fler. Idrott behövs i plan- och bygglagen 2 kap 7 §.

Delaktighet

Ta med idrotten tidigt i kommunens planarbete. Då blir resultatet bättre.

Nationell utvecklingsresurs

Tillsammans kan vi bygga kunskap och tänka nytt. Skapa en nationell utvecklingsresurs för idrottsanläggningar som hjälper kommuner och utmanar idrotten.

Rädda Barnen

Världens bästa land – men inte för alla

Sverige är världens bästa land att växa upp i för den stora majoriteten av barnen. Samtidigt har de mest marginaliserade fått det allt tuffare. Tre områden sticker ut, de ökade klyftorna på grund av barnfattigdom, den djupa bostadskrisen och den ökade psykiska ohälsan i skolan.

Att det går så bra för barn i Sverige beror bland annat på ditt engagemang, i socialnämnden eller utbildningsnämnden, på grund av ditt arbete i fritidsnämnden eller för att du brottas med samhällsbyggnadsfrågor en mörk novemberkväll.

Ditt arbete ger resultat. Sedan mitten på 1990-talet har barnfattigdomen minskat i Sverige. När Rädda Barnen i år släpper sin barnfattighedsrapport för 14:e gången ser vi en fortsatt minskning.

Mellan år 1997 och år 2007 minskade barnfattigdomen från 22,3 procent till 10,9 procent. Medianinkomsten har stigit med 60 procent om man räknar i fast pris mellan år 2000 och år 2016 och en stor andel familjer har fått det ekonomiskt bättre ställt.

Men alla hushåll har inte fått del av denna ekonomiska uppgång under 2000-talet. Den välfärds- och skattepolitiska profilen har under 2000-talet framför allt gynnat de som är väl etablerade i jobb och är fullt arbetsföra.

Barnfattigdomen och de ökade klyftorna

Årets barnfattighedsrapport (Rädda Barnen/Salonen 2018), baserad på 2016 års statistik, visar en fortsatt minskning av barnfattigdomen. År 2011 var 10,8 procent, 2016 är den 9,3. Därmed lever ca 186 000 barn i ekonomisk utsatthet. Den generella nivån på barnfattigdomen går åt rätt håll. Samtidigt ser vi i årets rapport att skillnaderna fortsätter öka. Barnfattigdomen minskar bland barn i familjer med utländsk bakgrund och barn till ensamstående föräldrar, men i en mycket långsammare takt än hos de barn som har två föräldrar med svensk bakgrund.

Som kommunpolitiker har du begränsat inflytande över den ekonomiska familjepolitiken men du har en palett av verktyg för att skapa kompenserande insatser för barn i ekonomisk utsatthet. Det är barn som har större utmaningar i skolan, en mindre aktiv fritid och med högre risker för ohälsa. Genom att följa upp insatser inom såväl socialtjänst som skola och fritid med särskilt fokus på de mest marginaliserade barnen i din kommun kan du göra betydande avtryck i barns framtid.

Bostadskrisen slår hårdast mot barn

Det finns dock ett område där vi kan säga att du och dina företrädare inte gjort jobbet och där du måste ta ett omedelbart och direkt ansvar. Bostadsbyggande i Sverige har varit trögt de senaste 20 åren och vi befinner oss nu i en extremt allvarlig situation. Det statistiska underlaget är svagt i nästan alla kommuner men vi vet att minst 14 000 barn är hemlösa eller lever under mycket osäkra boendeförhållanden (Socialstyrelsen 2018). Det finns en misstanke om att mörkertalen är stora, trångboddhet och en informell bostadsmarknad döljer delvis omfattningen av problemen. Under förra mandatperioden publicerade Rädda Barnen ”en plats att kalla hemma” (Samzelius 2017). Det är mörk läsning, inte bara på grund av bristen på bostäder men också för att det är en tydlig värdeomätare av kommunernas förmåga att stödja personer i utsatta situationer. Vi möter mammor över hela landet, ofta bostadslösa efter att varit utsatta för våld i nära relationer, som vittnar om hur socialtjänsten pressar dem till orimliga

”Säkerställ att barn och deras familjer får bo kvar istället för att kastas mellan korta kontrakt.”

vägval. Där kravet på att aktivera sig tvingar ut flerbarnsmödrar i bostadsjakt på blocket eller i meningslösa bostadsökarskolor.

Kommunen har ett bostadsförsörjningsansvar, och om det är något samtliga partier behöver prioritera under denna mandatperiod är det att ta just det ansvaret. Ni behöver inte ens bråka om vilka reformer som löser situationen bäst. Ni behöver genomföra samtliga: öka bostadsbyggandet generellt, bygg billiga hyresrätter, skapa förutsättningar för att ungdomar ska kunna köpa sin första bostad. Säkerställ att barn och deras familjer får bo kvar istället för att kastas mellan korta kontrakt.

Bristerna i skolan skapar psykisk ohälsa

Enligt Folkhälsomyndigheten har de psykosomatiska besvären hos 15-åringar i Sverige fördubblats sedan mitten av 1980-talet och en trolig orsak är brister i skolan. Barn blir stressade av bristande skolprestationer och ökade krav från omvärlden.

Nu i höst presenterar Rädda Barnen undersökningen Ung Röst. Där ställer vi frågor till barn i årskurs 6, årskurs 8 och årskurs 1 på gymnasiet om en rad områden som är viktiga för dem.

I år har vi ställt frågor om behov av stöd och anpassning i undervisningen. I årskurs 6 svarar 24 procent av barnen att de har behov av anpassning eller särskilt stöd i undervisningen. Av dessa säger 46 procent att de inte får tillräckligt stöd. Siffrorna gäller hela landet och det finns i de flesta kommuner anledning att ta detta på stort allvar. Barnkonventionen och skollagen ger barn rätt till inflytande över skolan. Det är inte bara en regel att försöka följa utan i grunden ett bra sätt att utveckla skolan för att alla barn ska kunna nå sina mål.

En god nyhet är att väldigt många barn är generellt nöjda med undervisningen i skolan, 86 procent av barnen i årskurs 6 och 8 och 94 procent av ungdomarna i årskurs 1 på gymnasiet tycker att undervisningen är mycket eller ganska bra.

Samtidigt upplever alltför många barn otrygghet i skolan, och i ett alltmer polariserat samhällsklimat har trygghet och säkerhet fått stort utrymme i debatten. Vi ställde frågor till barnen om tryggheten i skolan och resultatet är nedslående. En tredjedel av barnen i årskurs 6 och 8 upplever att det väldigt ofta eller ganska ofta sker saker på skolan som skapar otrygghet eller rädsla. För att åtgärda detta vill över 60 procent av eleverna se fler uppmärksamma vuxna och mer aktiviteter för barn och ungdomar i skolan. Bara 10 procent tror att väktare på skolan skulle vara en bra åtgärd.

Du gör skillnaden

När du nu tillträder ditt uppdrag har du en chans att verkligen göra skillnad för barn. Sitter du i en styrande majoritet kan du driva igenom dina idéer för att stärka barns rättigheter till bostad, skola och en god hälsa. Är du istället en del av oppositionen kan du ställa de obekväma frågorna: Har ni pratat med barnen? Vet vi hur många barn som är hemlösa? Lyssnar socialtjänsten på barnen vid bedömningar om bistånd? Finns det tillräckligt med specialpedagoger för barn i behov av särskilt stöd?

Låt Sverige bli världens bästa land för alla barn!

RÄDDA BARNEN

info@raddabarnen.se
www.raddabarnen.se
Tel 08-698 90 00

RÄDDA BARNEN

Det här bidrar vi med:

Kunskap

Vi har genom vårt arbete gedigen kunskap om barn och barns rättigheter. Du kan söka stöd hos oss kring hur du ökar barns deltagande i att forma sin framtid eller i sakfrågor som rör de mest marginaliserade barnens situation i Sverige.

Påverkan

Vi är en påverkansorganisation och som politiker, oavsett blocktillhörighet, kan du alltid söka samverkan med oss för att lyfta barnrättsfrågor lokalt.

Arbete direkt med barn

Vi driver både professionellt idéburet arbete och har tusentals frivilliga runt om i landet, vi stödjer flyktingmottagandet, integration, förebygger hedersrelaterat våld och förtryck, bedriver avancerad psykiatrisk traumavård, utbildar medarbetare inom vård och omsorg i Traumamedveten omsorg och mycket mer.

Det här behöver vi:

Frivilligt socialt arbete

Vårt arbete kan ofta vara ideellt men det är inte gratis. För att göra ett bra och kvalitativt arbete är fungerande och professionella stödfunktioner nödvändiga. Den idéburna sektorn och det frivilliga sociala arbetet blir allt viktigare för att bygga tillit i samhället. För att vi ska göra ett bra arbete behövs stöd från politik och myndigheter.

Partnerskap och gemensam effekt

Det svenska civilsamhället blir allt bättre på att samverka och att tydligare mäta effekten av sina insatser. Vi kan dock inte arbeta ensamma och ibland saknar vi kommunernas engagemang och flexibilitet i de partnerskap vi bygger. Vi vill se större öppenhet och transparens från myndigheter och kommuner.

Röda Korset

Ideellt engagemang för ömsesidig nytta

Röda Korset arbetar med lokal krisberedskap och katastrofinsatser, hälsofrämjande och socialt arbete, och genom frivilligas engagemang visar vi hur humanitet och de humanitära principerna omsätts i konkret handling. Medmänskligt stöd människor emellan kan ge oanade resultat. Vår styrka sitter i närvaron i 191 länder och i drygt 800 lokala kretsar på olika håll i Sverige.

Ideella organisationer möter i allt större utsträckning växande behov i samhället, inte minst inom den sociala sektorn. För Röda Korsets del finns det många exempel på olika håll i landet men vi väljer här att hämta några från Östersund.

När Irene Fregelin som bor på Frösön sedan många år vaknar på morgonen behöver hon inte kolla sin kalender för att veta vad som ska göras. Det är något med Röda Korset varje dag, det finns liksom i bakhuvudet hela tiden. På måndagen ska hon följa en ung pojke från Afghanistan till ett kampsportläger. Därefter besöka Migrationsverket, ringa advokaten, mejla rödakorskretsarna. Och så rullar det på.

I Östersund har sommarvärmen tvingats ge vika för svalare vindar och dagens höjdpunkt är språkkaféet som bevisligen hjälpt många nyanlända att snabbt börja prata svenska. Det utlovas smörgås och fikabröd, som de lokala handlarna bidrar med. Förväntningarna är stora.

Många skratt och glada tillrop

John kommer instormande med andan i halsen och håret på ända, in i datarummet där han ska hålla dagens utbildning i datakunskap som körs parallellt med språkträningen. Han är 30 år och kommer från Etiopien. Runt det avlånga bordet står flera bärbara datorer i givakt. Ibland har han tio nyanlända runt bordet. Idag är det färre men det gör ju utbildningen än effektivare. Han talar om sökmotorer: "... du kan använda Explorer, Firefox eller..."

John är full av energi och efter tre år i Sverige talar han oklanderlig svenska. Han drömde om fred, trygghet, nya möjligheter och ett nytt liv. Och så blev det, säger han, till hundra procent.

"Det kan börja med en fika och sluta med ett nytt språk och ett nytt jobb."

Hemma i Etiopien hade han haft kontakt med Röda Korset och när han kom till den numera nedlagda flyktingförläggningen Grytan kände han genast igen rödakorsflaggan. Där träffade han Irene. Sen dess är Röda Korset en del av hans vardag. Det är många skratt och glada tillrop när han berättar. Familj och släkt är visserligen kvar i Etiopien, men Östersund är toppen. Minus 24 på vintern, inga problem. Han utbildar sig till undersköterska, jobbar extra i hemtjänsten och älskar de äldre som han möter. De är så tacksamma och lär honom så mycket. Han utbrister att han verkligen känner sig som svensk.

Själv har Irene varit med 30 år i Röda Korset och arbetat som frivillig i olika perioder. Innan hon pensionerades var hon anställd som personalchef inom landstinget. John säger att hon jobbar 24/7. Hon personifierar engagemang och hängivenhet men är inte alltid nöjd. Hon tänker högt:

"Jag tycker mig se en skillnad mot hur det var för bara för fem, sex år sedan – då var allt så positivt, vi var först med permanenta uppehållstillstånd för syrier, men nu känns det som att Sverige ligger i botten, det har hänt så mycket och man undrar vad som

ska komma härnäst. Det känns som att vi blivit rädda, vi passar på varandra och vågar inte stå för något eget. Jag skulle vilja skicka en passning till dem som bestämmer att våga företräda Sverige, våga fortsätta att gå före som det goda exemplet för det har vi råd med."

Vi ger aldrig upp

I den stora salen bredvid där det dukats fram fika sitter Sonya. Hon hjälpte tidigare till i ett kvinnoprojekt på Grytan. Hon berättar ivrigt att hon brukar jobba på Storsjöyrån och sälja öronproppar. Hon säger att hon är med och hälsar andra nyanlända välkomna till Östersund. Hon har varit tre år och sex månader i Sverige, pluggar på Hermods och har gjort praktik på ABF. Men Sonya är inte glad, hon berättar att hon sover dåligt på nätterna av oro för sina två tonårsdöttrar som försvann i samband med flykten. Tack vare Irene och hennes kontakter på Facebook världen över har de nu lyckats lokalisera flickorna. Nu väntar hon på besked om de ska få återförenas med henne. Hennes ögon är fuktiga och hon säger att hon ser sig som en dålig mamma. Irene tröstar så gott hon kan och säger att de aldrig ska ge upp. Aldrig.

Irene menar att hon bär på ett rödakorshjärta, hon vill kunna hjälpa andra för att man får så mycket tillbaka. Allt detta lärde hon sig för länge sedan av mamma. Hon återkommer alltid till den ömsesidiga nyttan, om hur mycket hon får tillbaka för egen del men framför allt om nyttan för Sverige som land. Hon talar också om värdet av samverkan mellan civilsamhället, kommunen och myndigheterna. Arbetet görs ofta i samverkan med lokala och centrala myndigheter och det bör utvecklas och stödjas ytterligare genom gemensamt utarbetade regler och processer för policy och finansiering. Det krävs samverkan som bygger på ömsesidig förståelse för respektive organisation.

Irene ler generat när hon får frågan om hur hon ser på epitetet "eldsjäl". Det är inte det viktiga men visst blir jag glad när jag får erkänsla för det jag gör, säger hon. Men det är ju ännu viktigare och liksom essensen i arbetet att exempelvis hjälpa en person till ett arbete. Som exempelvis i fallet med Amjad.

En skänk från ovan

Amjad är 30 år, precis som John, och kommer från Syrien men med palestinska rötter. Han har snart varit i Sverige i tre år. Att han talar så bra svenska beror bland annat på språkträningen hos Röda Korset, säger han. Han är utbildad psykolog men trodde aldrig att han skulle kunna jobba inom sitt yrke efter flykten.

Tillsammans med Irene och andra rödakorsare tog han initiativ till olika aktiviteter på förläggningen. De såg ett skriande behov av psykosocialt stöd och många fick hjälp. Det är med ett stort leende som Amjad berättar att han nu är anställd i ett forskningsprojekt på universitetet, vars mål är att kartlägga flyktingars psykosociala hälsa. För Irene kom Amjad som en skänk från ovan. Han har haft stor betydelse, inte minst i kontakterna med traumatiserade flyktingar. Åter ett exempel på ömsesidig nytta.

Nya utmaningar

Röda Korsets unika roll som stödjande till staten på det humanitära området förblir högaktuell och relevant. Vi kommer att fortsätta arbeta med efterforskning, familjeåterförening samt rådgivning och stöd till skyddsbehövande.

På senare tid har dessutom beredskapen för katastrof- och krisinsatser fått ny aktualitet, och Röda Korsets mötesplatser, frivilliga och krisstödjare mobiliseras effektivt och visar på kraften i de frivilliga insatserna. I färskt minne har vi de stora frivilliginsatser som gjordes i samband med skogsbränderna 2018 då Röda Korset på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tog emot anmälningar och samordnade spontanfrivilligas insatser. Detta ideella engagemang får aldrig underskattas. Det kan börja med en fika och sluta med ett nytt språk och ett nytt jobb.

RÖDA KORSET

info@redcross.se

www.redcross.se

Twitter: @rodakorset

Tel 08-452 46 00

RÖDA KORSET

Det här bidrar vi med:

Närvaro

Röda Korsets uppdrag är att förhindra och lindra mänskligt lidande, skydda liv och säkerställa respekten för varje människas värdighet. Röda Korset har sin styrka i närvaro på många håll i Sverige och i världen.

Engagemang

Röda Korset utgör en mötesplats där humanitet och de humanitära principerna omsätts i konkret handling genom frivilligas engagemang och arbete.

Flyktingstöd

Under senare år har de nationella insatserna till stor del handlat om att bistå människor på flykt undan krig och konflikt. Det kan handla om behandling av krigsskadade och torterade, efterforskning av saknade familjemedlemmar liksom familjeåterförening.

Det här behöver vi:

Samverkan

Samverkan mellan lokala och centrala myndigheter bör utvecklas och stödjas genom gemensamt utarbetade regler och processer för policy och finansiering. Detta med syfte att skapa bättre förutsättningar för frivilliginsatser.

Familjeåterförening

Möjlighet att återförenas behövs för familjer som splittrats på grund av krig och konflikt. Sverige måste våga fortsätta att gå före som det goda exemplet. Det har vi råd med.

Dialog

Vi måste mötas över gränserna och söka lösningarna tillsammans. Det duger inte att politiker och andra aktörer sitter i sina egna, slutna rum och talar om hur dåligt allt fungerar.

Studieförbunden

Lokala mötesplatser för demokrati

När Studieförbunden startade 1903 var Sverige inte en demokrati. Majoriteten av befolkningen saknade rösträtt. Det är viktigt att hålla i minnet att demokratin inte är en självklarhet. Vi ser djupt oroande tendenser i vår omvärld som visar att demokratin möter motstånd, hårt motstånd.

Nu krävs det omsorg, engagemang och ett folk av bildade demokrater för att Sverige ska fortsätta vara en levande demokrati även de kommande 100 åren. Att bidra till det ser vi och våra medlemmar, de tio studieförbunden, som vår allra viktigaste uppgift. Varje dag, året om, över hela Sverige.

Årligen deltar ungefär en miljon människor i studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet inom något studieförbund.

Vi finns i din kommun. Och i de 289 andra. Vi studieförbund har bestämt oss för att det är viktigt att finnas där människor finns. När banker, myndigheter och många andra stänger kontor och drar ner på lokal närvaro säger vi tvärtom med stolthet att vi finns kvar och verkar över hela landet. Klart vi ska bygga ut digitalt och finnas ännu mer på nätet, men fysiska mötesplatser är grundläggande för det demokratiska arbetet.

Mänskliga möten och samtal – i en grupp, ansikte mot ansikte – det är vårt sätt att arbeta. Vi hävdar att människor lär av varandra genom att träffas och tala om viktiga saker. Förresten, välkommen att delta hos något av de tio studieförbunden.

#ViMåstePrata och mötas över hela Sverige

Tillsammans med folkhögskolorna driver studieförbunden det nationella initiativet #ViMåstePrata till försvar för demokratin. Här samlas engagerade medborgare och organisationer som vill göra mer för att värna vårt fria demokratiska samhälle. Syftet är att öka dialogen och minska klyftorna mellan människor. Delaktighet är en förutsättning för en levande demokrati. Vi genomför samtal och möten om demokrati över hela landet.

Musik och kultur hela livet

För att få ett rikt lokalt kulturliv krävs starka studieförbund. Över hälften av studieförbundens verksamhet är på kulturområdet, exempelvis driver vi 400 musikens hus runt om i landet. Det är alltså studieförbunden i samarbete med det lokala föreningslivet och fria kulturgrupper som i mycket hög utsträckning står för det lokala kulturutbudet. Det är vi stolta över. När barn och unga lärt sig spela instrument i kultur- och musikskolor är det hos studieförbunden de sen går vidare. Där kan de bilda band och få möta sin första publik. Sedan kan de kanske, som så många före dem, erövra större scener och bli goda exempel på det svenska musikundret.

Utmaningar i en föränderlig värld

Om vi vänder blicken utåt, så är det självklart så att förändringar i omvärlden påverkar vardagen också i Sveriges regioner och kommuner. Det går i grunden väldigt bra för Sverige, men det finns också stora utmaningar. Det vet du, som har ansvar för att lösa små och stora frågor.

Hösten 2015, när så många människor var på flykt blev det en utmaning för hela Sverige. När myndigheterna inte riktigt märktade med klev studieförbunden och andra delar i civilsamhället fram. På några få månader byggde de tio studieförbunden ut folkbildning med asylsökande över hela landet. Inte mindre än 120 000 asylsökande har sedan dess deltagit i studieförbundens folkbildning med asylsökande för att lära sig svenska språket och

om det svenska samhället. De har också, inte minst, haft en meningsfull sysselsättning under asyltiden.

Nu vill vi på samma sätt bli en partner i etableringen av nyanlända. Studieförbunden har mycket att bidra med: studier i svenska i väntan på och som komplement till SFI, samhällsinformation som många idag blir utan, och ett finmaskigt kontaktnät in i samhället genom det lokala föreningslivet och civilsamhället.

“Vi har bestämt oss för att det är viktigt att finnas där människor finns.”

Vi menar att de offentliga myndigheterna – Arbetsförmedlingen, kommunerna med flera – inte kan klara etableringen på egen hand. Samhället behöver aktiveras på bredare front och där är studieförbunden beredda att göra en mycket större insats än idag. Studieförbunden har kompetensen, organisationen och engagemanget. Vi känner dessutom människorna från asyltiden.

Vänd trenden – investera i studieförbunden

Generellt sett har det kommunala och regionala stödet till de tio studieförbunden minskat kraftigt. På 25 år har kommunernas anslag minskat med två tredjedelar. Regionernas och landstingens anslag har samtidigt minskat med en tredjedel. Samtidigt har staten ökat sina anslag med åtta procent. Ändå blir det en total minskning av de offentliga anslagen med tjugo procent.

Dessa siffror gäller Sverige som helhet och i genomsnitt. Det finns kommuner som helt tagit bort anslagen. Å andra sidan finns det självklart kommuner och regioner som gått mot strömmen och satsat mer. De har valt att satsa på framtiden.

Under dessa 25 år har Sveriges ekonomi (BNP) vuxit med 65 procent. Kan du komma på något annat område där kommunerna skurit ner två tredjedelar och regionerna en tredjedel? Det kan inte vi.

Oavsett var i landet du som politiker befinner dig är studieförbunden en viktig utvecklingsfaktor. Studieförbundens nytta kan inte mätas i enbart ekonomiska termer. För dig som förtroendevald med ansvar för det gemensamma, gäller det att se möjligheten till långsiktiga investeringar i samhällsekonomisk och mänsklig nytta. Det har vi förståelse för och pekar på att det nu finns studier som visar studiecirkelns samhällsekonomiska nytta.¹ Dessutom är det viktigt att minnas att vi växlar upp värdet av kommunalt och regionalt stöd genom att studieförbunden har med sig statsbidrag till verksamheter över hela landet.

Vi baserar större delen av vår ideella och idéburna verksamhet på närmare 100 000 icke-arvoderade cirkelledare. Men ändå. Du som beslutsfattare vet att det inte går att bygga stora starka organisationer enbart på ideella krafter. Det behövs lokaler, verksamhetsutvecklare, it, kaffekokare och mycket mer för att kunna driva verksamheter.

Vårt förslag är enkelt. Vi vill att alla kommuner och regioner ska bestämma sig för att satsa på studieförbunden, de lokala mötesplatserna. Eftersom de lokala och regionala nedskärningarna i genomsnitt varit så djupa krävs det förstås betydande satsningar utifrån lokala förutsättningar, med öknings i flera steg. Det är effektivt och långsiktigt hållbart att investera i framtiden genom studieförbundens verksamhet.

Vad en satsning inom ditt område konkret kan handla om – ja det pratar vi gärna mera om. Studieförbunden finns över hela landet så vi är lätta att få kontakt med.

1. Lästips: *Nytan med folklig bildning – en studie av kapitalformer i folkbildande verksamhet*, Nordic Academic Press 2013

STUDIEFÖRBUNDEN

info@studieforbunden.se
www.studieforbunden.se
Tel 08-402 01 50

STUDIEFÖRBUNDEN

Det här bidrar vi med:

Bred delaktighet, ideell kraft och gräsrotsdialog

Vi har verksamhet i alla 290 kommuner, nästan 100 000 cirkelledare och ungefär en miljon deltagare varje år.

10 studieförbund:

Verksamhet i alla 290 kommuner

Ideella cirkelledare

955 108

Unika deltagare i studieverksamheten

Det här behöver vi:

Ekonomiska muskler

Gör betydande öknings i flera steg i de kommunala och regionala anslagen till studieförbunden. Detta möjliggör studieförbundens arbete med kultur för människor i alla åldrar.

Mandat

Låt studieförbunden bli partner i etableringen av nyanlända som komplement till de offentliga myndigheternas insatser.

Kraftsamling för demokratin

Stärk demokratiarbetet över hela landet genom studieförbunden och det landsomfattande projektet #ViMåstePrata. Vi behöver ett brett folkbildande arbete för att stärka medborgarna som delaktiga demokrater.

Svenska kyrkan

Kyrka på varje plats – öppen för alla

Svenska kyrkan är Sveriges största medlemsorganisation. Den lokala församlingen möter människor i många sammanhang och delar människors liv. Som kyrka vill vi stärka människors livsmod och upplevelse av meningsfullhet. Svenska kyrkan bidrar till välfärden, till social sammanhållning och tillit människor emellan.

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka som bedriver rikstäckande verksamhet. Med 1 355 församlingar, nästan 25 000 anställda och många fler engagerade ideella medarbetare bidrar Svenska kyrkan aktivt till samhällsutvecklingen. Svenska kyrkan är öppen för var och en som vänder sig till församlingen, oavsett trostillhörighet, medlemskap, bakgrund och ärende.

Kyrkans liv levs i den lokala församlingen. En väsentlig del av församlingens grundläggande uppgift är att samla människor till gudstjänst för att tillsammans uttrycka sin tro och få inspiration till livet i vardagen. Ofta är gudstjänsterna kopplade till de viktigaste händelserna i människors liv, tillfällen som innebär behov av firande och gemenskap, bearbetning och omorientering. Den lokala församlingen delar också människors vardag och livsvillkor i det som benämns diakoni (församlingens sociala verksamhet). Kristen tro får alltid praktiska konsekvenser för hur människan möter andra människor, hur man ser på samhällsutvecklingen och hur man engagerar sig i samhällsfrågorna.

Svenska kyrkans unika infrastruktur, med lokaler och personal i församlingar i hela landet, ger möjlighet att snabbt mobilisera när situationen så kräver, såsom hösten 2015 när många asylsökande kom till Sverige. Att arbeta för och med människor som är nya i Sverige ingår i kyrkans diakonala uppdrag. Svenska kyrkan är också del av den världsvida kyrkan där människor kan känna igen sig oavsett var de kommer ifrån. Den rikstäckande närvaron innebär att församlingar har lokala kontakter, samverkan och dialog med kommunen, andra trossamfund och civilsamhällesaktörer på sin hemort.

Svenska kyrkan bidrar med betydande egna resurser – ekonomiskt och personellt – till den gemensamma välfärden och den sociala sammanhållningen och tilliten. Genom att finnas överallt i Sverige kan Svenska kyrkans församlingar utforma sina sociala verksamheter utifrån de lokala behoven och bygga förtroende, delaktighet och långvariga relationer med människor. För en enskild individ i en utsatt situation kan det ibland vara lättare att vända sig till en medarbetare i kyrkan än till en myndighetsföreträdare.

Svenska kyrkan bidrar till välfärden

I Svenska kyrkans sociala arbete omsätts den kristna tron i handling genom omsorg om medmänniskan och skapelsen. Enligt kristen människosyn är varje människa unik och har ett värde i sig som inte påverkas av vad hen har, förmår eller gör. Detta värde är absolut och får inte kränkas eller villkoras. Som kyrka verkar vi för att universella mänskliga rättigheter förverkligas i det svenska samhället liksom i hela världen.

Församlingarnas diakonala verksamhet bidrar till den svenska välfärden. Vård, skola, omsorg och övriga sociala trygghetssystem ska ge människor grundläggande goda livsvillkor. Svenska kyrkan menar att välfärden också omfattar frågor som rör solidaritet, sammanhållning och tillit, demokrati och inflytande, öppenhet och integration, sociala relationer och gemenskap samt livskvalitet och mening.

Svenska kyrkan har olika roller i välfärden. Ibland handlar det om att erbjuda verksamheter i egen regi, till exempel barn- och

ungdomsverksamhet, mötesplatser för daglediga och samtalsgrupper för sörjande. Ibland samverkar församlingen med kommunen eller andra organisationer, som i verksamheter för asylsökande, nyanlända och långtidsarbetslösa.

”När svåra händelser drabbar enskilda eller en hel ort samlas vi ofta i kyrkorummen.”

Svenska kyrkans medarbetare möter dagligen människor i utsatta situationer som av olika skäl inte kan få stöd av de svenska välfärdssystemen och som far illa. Utöver att bidra med praktiskt stöd för den dagliga överlevnaden till enskilda människor kan församlingarna bidra till samhällsanalys och till lösningar på samhällsutmaningar. Som påverkansaktör tar Svenska kyrkan ställning i samhällsfrågor utifrån sina grundvärden och visioner om livskvalitet och ett gott samhälle. Genom att involvera de människor det handlar om i påverkansarbetet stärks samtidigt deras egen förmåga att förmedla sina erfarenheter.

Svenska kyrkan bidrar till hopp och livsmod

Alla människor behöver livsmod och framtidshopp. Människor behöver få reflektera över sina liv och tala förtroendefullt om livet med en annan människa. Den kristna traditionen innehåller en djup kunskap om det livsnära samtalet i existentiella och andliga frågor.

Själavård erbjuds som enskilda samtal med en präst eller diakon under tystnadsplikt. Kyrkans medarbetare har gedigen erfarenhet av att möta människor i svåra livssituationer och vana vid att orka vara kvar och uthärda i sorgen och tomheten när alla orden tagit slut. Under 2017 gjorde Svenska kyrkans medarbetare 97 000 besök vid sjuksängar på sjukhus och sjukhem, i besöksrum på kriminalvårdsanstalter, häkten och förvar. Därutöver gjordes

114 000 hembesök, för det mesta med köksbordsfika och samtal om vardagens väsentligheter. På Svenska kyrkans hemsida finns en bönewebb – här kan människor formulera sina egna böner, och i dessa tusentals böner återspeglas människors liv. Jourhavande präst går att ringa alla kvällar och nätter året om och finns även som chatt på nätet. När svåra händelser drabbar enskilda eller en hel ort samlas vi ofta i kyrkorummen. Kyrkans krisberedskap är en del av samhällets beredskap och innebär bland annat samarbete med polisen vid överlämnandet av dödsbud, till stöd för de anhöriga.

I Sverige finns 3 400 kyrkor som förvaltas av Svenska kyrkan. Det kyrkliga kulturarvet – kyrkobyggnaderna, de kyrkliga föremålen, kyrkogårdarna och dess omgivning, berättelserna och traditionerna – är en samhällsgemensam resurs för alla. Kyrkorummen och kyrkomiljöerna erbjuder skönhetsupplevelser, vila och återhämtning. I församlingarna återfinns ett rikt musikkonstliv i form av körer för alla åldrar, musikgudstjänster och konserter. Här möts amatörer och professionella musiker i gemensamt skapande. Under 2017 gjordes 2,4 miljoner besök vid konserter och musikgudstjänster arrangerade av Svenska kyrkan.

TROSSAMFUNDET SVENSKA KYRKAN

Info@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se

Tel 018-16 95 00

Svenska kyrkans pressjour 018-16 94 75

press@svenskakyrkan.se

SVENSKA KYRKAN

Det här bidrar vi med:

Innanförskap

Vi erbjuder mötesplatser där människor kan känna sig välkomna, respekterade och tagna i anspråk utifrån sina egna förutsättningar. Genom sin diakoni bidrar Svenska kyrkan till den gemensamma välfärden för att motverka att människor faller utanför de sociala skyddsnetten.

Sammanhållning och tillit

Tillsammans med andra organisationer i civilsamhället vill vi bygga ett samhälle där humanitära värderingar är ledstjärnor och visa på bilden av ett medmänskligt och mångfacetterat Sverige.

Livsmod

Mötesplatser, livsnära samtal och själavård är resurser för människan att tolka sitt liv och skapa mening och hopp.

Det här behöver vi:

Att religiös övertygelse och erfarenhet ses som en resurs i samhället

Religiös kompetens är väsentlig kunskap i ett mångreligiöst och mångkulturellt samhälle. Den bidrar till social hållbarhet.

Att lokalförsamlingens sakkunskap och "markkänning" tas till vara

Samråd mellan kommunen, lokala myndigheter och den lokala församlingen behöver etableras för att ta tillvara församlingens kunskap om människors liv och förutsättningar i den lokala miljön.

Att dialog och samverkan utvecklas

Svenska kyrkan efterfrågar utvecklade former för samverkan med det offentliga. Dessa former innefattar både dialogförfaranden och finansieringsalternativ.

Svenskt Friluftsliv

Vi kom från skogen,
vi seglade över havet,
vi vandrade över bergen...

Man kan säga att människans väsen hör ihop med friluftsliv. Att leva i naturen var vårt första sätt att växa på jorden. Vi levde av rötter, vi jagade vilt, vi sådde och vi skördade. Idag har vi flyttat ihop i enorma städer – ibland helt utan natur. Nu är friluftsliv och natur ett område vi tillfälligt besöker.

Nuförtiden bärs friluftslivet i Sverige främst upp av ideella organisationer. De ideella friluftsförbundena har en lång tradition och mycket kunskap om friluftsliv – men de behöver mer stöd från samhället för att kunna utvecklas och bidra till samhällsutvecklingen.

År 2000 bildades paraplyorganisationen Svenskt Friluftsliv för att företräda ideella friluftsförbund i Sverige. Idag ingår 26 medlemsorganisationer i vårt paraply och organisationer som Scouterna, STF och Friluftsrådet är några av medlemmarna. De 26 organisationerna omfattar 1,6 miljoner medlemmar och 9 000 ideella styrelser samt engagerar ca 300 000 barn och ungdomar. De ideella friluftsförbundena finns representerade i Sveriges samtliga kommuner. Med så många styrelser bidrar vi på ett konkret sätt till den demokratiska skolningen av både barn och vuxna – ett viktigt bidrag till dagens samhälle.

Utökad anslag

Ett av Svenskt Friluftslivs uppdrag är att föra de ideella friluftslivsorganisationernas talan gentemot regering, riksdag och myndigheter och det dyker ständigt upp nya frågor att lyfta nationellt. Vi fördelar idag ett statligt anslag på 47,8 mnkr till organisations- och projektstöd. Det är en liten summa i relation till de möjligheter som friluftslivet skapar. Som jämförelse kan nämnas att statsanslaget till idrotten uppgår till ca 2 miljarder.

Genom Svenskt Friluftslivs medlemsorganisationer kommer många barn och unga ut i skog och mark, till sjöar och fjäll för att uppleva friluftsliv. Naturen är en bra plats att lära sig de ämnen vi annars undervisar i skolor om. Barn och unga behöver mer än någonsin rörelse och aktivitet, och att kombinera utevistelse med undervisning vet vi gynnar inlärningen. Därför ser vi ett statligt anslag på 100 mnkr som ett delmål – då kan vi rejält utöka antalet barn och unga som kan få möjlighet att prova på friluftsliv.

På kommunal nivå skulle vi önska att skolhuvudmännen i ökad utsträckning samarbetade med friluftslivsorganisationernas lokala föreningar för att uppnå målen i läroplanen för skolans olika stadier.

Den orättvisa socialavgiftslagen

Ett annat område som vi har lyft om och om igen med ansvariga politiker, men där vi inte lyckats få gehör – är att friluftslivet och idrotten ska ha lika villkor i socialavgiftslagen. Idag har idrottsföreningar som är medlemmar i Riksidrottsförbundet (RF) ett undantag i socialavgiftslagen som innebär att de kan engagera sina ledare för upp till ett halvt basbelopp (22 750 kr för 2018) utan att behöva betala sociala avgifter på ersättningen. Dessa regler gäller inte för friluftslivsorganisationer som endast är medlemmar hos Svenskt Friluftsliv.

Friluftsföreningar måste betala sociala avgifter på ersättningen till sina ledare och utövare om den är högre än 999 kr. Det är en underlig ordning. I många fall är våra aktiviteter näst intill

identiska. När Svenska Castingförbundet, som är medlem hos RF, tränar kast på land gäller ett halvt basbelopp, 22 750 kr – när Sportfiskarna, som är medlem hos Svenskt Friluftsliv, genomför motsvarande aktivitet gäller 999 kr. Det är naturligtvis ett incitament som hämmar aktiviteterna i friluftslivsorganisationerna. Att socialavgiftslagen ska gälla lika för medlemsorganisationerna i Riksidrottsförbundet som för medlemsorganisationerna i Svenskt Friluftsliv anser vi är en rättvisefråga. Det är viktigt att staten visar riktningen och behandlar sport och friluftsliv likvärdigt.

“Naturen behandlar alla lika oavsett kön, ålder och etnicitet.”

Grönstrukturer viktiga för välbefinnandet

Närmiljöerna mellan bostadshus och i omedelbar anslutning till bostäder är mycket viktiga att värna. De gör att tillgång på natur- och grönstrukturer för friluftsliv och rekreation säkerställs. Den förtätning som drabbar framför allt stora städer medför ett hårt tryck på befintliga grönstrukturer. Därför behövs ett ökat fokus på att värna och samordna dessa så att de inte glöms bort i stadsplaneringen. Många kommuner har inrättat friluftsråd där bland annat planfrågor diskuteras i relation till friluftslivet. Svenskt Friluftsliv uppmanar därför samtliga kommuner att inrätta friluftsråd för att stärka medborgarinflytandet.

Det finns många studier som visar på hur bra vi mår bara vi får tillgång till natur och grönt. En kanadensisk studie från 2015 visar att träd i staden ger positiva hälsoeffekter på individnivå. En annan studie – från Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) – visar att personer som lider av psykisk ohälsa och depression – får färre symptom om aktiviteter i naturen används vid rehabilitering. Stadsnära grönområden gör skillnad – därför behöver vi säkerställa att de skyddas bättre och att kunskap om dess nytta tydligare synliggörs.

Allemansrätten – ett viktigt arbete

Naturen behandlar alla lika oavsett kön, ålder och etnicitet. I naturen behöver man förstå hur man ska vara klädd, var man kan få skydd och att det finns regler att förhålla sig till – allemansrätten. Varje generation behöver få kunskap om allemansrätten och våra medlemsorganisationer undervisar redan idag direkt och indirekt om skyldigheter och rättigheter i allemansrätten. Svenskt Friluftsliv menar att arbetet med att informera om vad man får och inte får göra i naturen behöver bli mer omfattande. Vi kan se att vår del att förmedla detta kommer att bli en allt viktigare uppgift framöver.

Friluftsliv och sysselsättning

Friluftsliv och sysselsättning hör till stor del ihop. Idag skapar ”friluftslivsindustrin” direkt och indirekt ca 75 000 årsarbeten. En stor del av dessa årsarbeten skapas i glesbygd. Det är arbetstillfällena som inte flyttar utomlands och de utförs ofta i mindre företag. Det rör allt ifrån naturguidning och båttillverkning till detaljhandel.

Tillgängligheten till friluftsliv är redan nu en viktig del i välfärden – en del som inför framtiden sannolikt kommer att öka. Det bostadsnära, lättillgängliga friluftslivet genomförs idag nästan av alla – i olika former. Därför ser vi arbetet med öka tillgängligheten i närområdena som mycket viktigt.

Friluftslivet har så många positiva fördelar och vi vill tillsammans med er politiker utveckla det, så att vi kan bidra än mer till samhällsutvecklingen.

SVENSKT FRILUFTSLIV
info@svensktfriluftsliv.se
www.svensktfriluftsliv.se
Twitter: @SvFriluftsliv
Tel 072-0116123

SVENSKT FRILUFTSLIV

Det här bidrar vi med:

Bättre folkhälsa

Friluftsliv innebär folkhälsa och det är positivt för samhällsekonomin. Friluftslivet är kravlöst och ger människor återhämtning.

Demokratisk skolning

Friluftslivets organisationer är en del av det demokratiska samhället. Genom våra medlemmar lärs praktisk demokrati ut.

75 000 årsarbeten

Friluftsliv ger arbetstillfällen framför allt i glesbygd och bidrar till en levande landsbygd.

Det här behöver vi:

Utökad anslag

Ett fördubblat anslag till Svenskt Friluftsliv – ca 100 mnkr – skulle aktivera fler och bidra till folkhälsan.

Jämlik socialavgiftslag

Vi anser att socialavgiftslagen ska gälla lika för idrott och friluftsliv.

Skydd av urbana grönområden

Inrätta lokala friluftsråd som samråder med kommunerna i planfrågor.

Sverok

Varför spel är kultur och varför spel ska tas på allvar

Sedan 1988 har Sverok samlat unga över hela landet i spelföreningar och vi är idag ett av Sveriges största ungdomsförbund. Det är ingen överdrift att säga att det finns en nörd i varje vrå av vårt avlånga land. Men trots detta så tas spel fortfarande inte på allvar som ett legitimt intresse. Det hindrar unga från att ägna sig åt det som de älskar mest.

Vad är spel och hur passar det in i kulturen?

Det är en fråga som ständigt dyker upp när spelföreningar landet över vill delta i kommuners kulturverksamhet eller söka bidrag till sina arrangemang och träffar.

I Sverok ser vi det som en självklarhet att spel är en del av kulturbegreppet på en rad olika sätt.

Termen spel är egentligen för smal för att kunna rymma allt som våra föreningar ägnar sig åt. Vi pratar istället om begreppet spelkultur som en beskrivning av vad våra medlemmar gör.

Inom spelkulturen rymmer olika former av spel och spelrelaterade grenar. Det handlar om allt från digitala spel till brädspel, figurspel och kortspel samt lajv, cosplay och fantastik.

Vi anser att spelkulturen är en interaktiv kulturform där de som deltar både kan vara åskådare och medskapare. Detta öppnar

upp för ett fantastiskt byggande av både gemenskap och kreativt utbyte. Spelkulturen är också genreöverskridande och det finns naturliga beröringspunkter med traditionella kulturuttryck som slöjd, teater, film, musik, litteratur och kulturarv.

I Sverok ser vi just detta ske inom till exempel lajv. Många lajv hämtar inspiration från historiska händelser, från 1600-talets häxprocesser till Suffragetterörelsens uppstart i Sverige. Inspirationen speglas genom elaborerade dräkter, olika historiska händelser samt kultur och musik från just den tidsperioden. Vi ser det även i musikallajv som kan handla om allt från Les Misérables till Mamma Mia.

Figurspel är ett annat exempel som hämtar många av sina teman från populärkultur, till exempel från Star Wars, och även såklart inom cosplay med kreativt dräktskapande och uppträdanden under tävlingar där deltagarna genom kroppsspråk, ljud och dramatisering ger liv åt de karaktärer de föreställer.

Sist men inte minst ser vi att spelkulturen skapar utrymme för att lära sig mer. Rollspel och lajv används ofta som just pedagogiska verktyg för att skapa förståelse för historiska händelser eller bara för att lära eleverna att samarbeta i oväntade situationer.

Datorspel och framför allt e-sport har växt explosionsartat i Sverige och börjar nu alltmer ses som en form av träning som ökar reflexerna och inlärningsförmågan. Det öppnar också för gemenskap med spelare över hela världen.

Detta är vad vi kallar för spelkultur och i Sverok främjar vi detta genom att göra det så lätt som möjligt för unga att bilda föreningar. Vi vet att föreningslivet är en fantastisk väg för unga att hitta nya vänner, nya intressen, skapa mötesplatser och lära sig om föreningsdemokrati och civilsamhället.

I dagsläget har Sverok över 3 000 föreningar som finns över hela landet och de sysslar med allt från datorspel till cosplay – i korthet allt som vi kallar för spelkultur.

Om spel inte är kultur räknar vi bort unga

Det är enligt Sverok en självklarhet att spel ska räknas som en del av kulturen. Men detta är inte en syn som delas av alla och

framför allt betraktas inte spel som en kulturform i statens mening. Detta ställer till det för spelföreningar i Sverige.

För det första tas de inte på allvar i sin kontakt med kommuner och regioner. De får höra att spel inte är ett seriöst intresse och att det inte är kultur. Detta påverkar deras möjligheter att ordna aktiviteter, hyra lokaler och bedriva sin verksamhet.

Just lokaler är viktigt för ett levande föreningsliv. Det är en förutsättning för att en förening ska kunna växa och ha långvarig verksamhet. Oavsett om det är en brädspelsförening, cosplayförening eller en e-sportförening behövs det en lokal där föreningsens medlemmar kan samlas, ha verksamhet och även bjuda in andra till sina träffar.

”Datorspel och e-sport öppnar upp för gemenskap med spelare över hela världen.”

För det andra blir det ett demokratiskt problem. Spelföreningar samlar otroligt många unga (i skrivande stund har Sverok 90 000 medlemmar) och medlemmarna har ett brinnande engagemang för spelkulturen och för sin förening. Det är ett engagemang som bör tas på allvar, men det görs tyvärr inte.

När spel inte räknas som kultur får unga i spelföreningar inte komma till tals och göra sina röster hörda i den lokala kulturpolitiken. Detta gör att det saknas en viktig pusselbit när det pratas om hur kommuner och regioner ska skapa och främja ett levande föreningsliv för unga. Nämligen en insikt om vad unga engagerar sig i och vilken roll spelkulturen har i många ungdomars liv.

Spel skapar gemenskap – inte isolering

Det talas ofta om att unga måste hitta en aktiv sysselsättning som utövas ihop med andra och att spelkulturen är raka motsatsen till detta.

I Sverok vet vi att bilden av den ensamme spelaren som sitter stilla bara är en liten del av pusslet.

Under 30 år har vi i Sverok sett hur kärleken till brädspel, tv-spel, lajv, figurspel, cosplay, fantastik, kortspel, e-sport och rollspel inte dött utan istället brunnit klarare och starkare för varje år. Det är ett fritidsintresse som fortsätter att engagera, och som unga både gör på egen hand och ihop med vänner.

Det är sant att många spelar digitala spel hemma i sina rum men de spelar ihop med hundratals andra över nätet och där hittar de nya vänner. Det är aldrig ensamt att spela spel.

Lyfter vi blicken och tittar på den större bilden ser vi att spelkulturen idag har en unik inverkan i Sverige. Det handlar om allt från stora spelkonvent som Närcon i Linköping, Gothcon i Göteborg och Nordsken i Skellefteå som var för sig samlar tusentals deltagare, till små konvent med allt från 50 till 200 deltagare.

Oavsett storlek samlar spelkonvent i Sverige deltagare med olika bakgrund som möts i ett gemensamt intresse. Dessa hittar in i ett sammanhang och in i en gemenskap vilket ofta leder till att de startar egna föreningar ihop med vänner.

Spelkultur har enligt Sverok en självklar del i kultursektorn och borde ges lika mycket utrymme och legitimitet som traditionella kulturformer. När spel blir kultur kan unga lättare bedriva och utveckla sin föreningsverksamhet och de får lättare att hitta till gemenskap och vänner.

Hundratusentals unga har idag ett levande och starkt föreningsliv i sina spelföreningar. Ge dem möjligheten att förändra och utvecklas och framför allt – ta deras intresse på allvar.

SVEROK

info@sverok.se

www.sverok.se

Facebook: <https://www.facebook.com/Sverok/>

Sverok/

Twitter: @sverok

Tel 010-551 93 00

SVEROK

Det här bidrar vi med:

Gemenskap

Sveroks medlemsföreningar arrangerar årligen tusentals evenemang över hela landet där barn och unga kan lära känna nya vänner, skapa en meningsfull fritid för sig själva och andra och tillsammans utvecklas inom spelkulturens verksamhetsgrenar.

Utbildning i praktisk demokrati

Vi tycker att unga ska leda unga och att det ska vara lätt att starta och driva en förening. Tillsammans i en demokratisk ideell förening får unga praktiskt erfarenhet av rösträtt, gemensamma beslut, budget, stadgar och att driva egna projekt.

Föreningsstöd

Vi har kompetent och kunnig personal som hjälper våra föreningar med allt från projektstöd till utveckling av deras verksamhet och utbildning i föreningskunskap, ekonomi och arrangörskap.

Det här behöver vi:

Erkännande av spel som kulturform

Blir spel erkänt som en kulturform underlättar det för våra föreningar i kontakter med bland annat kommun, landsting och samarbetspartners.

Mötesplatser och lokaler

En förening växer när det finns lokaler att vara i. Detta gäller oavsett om det är hantverksrum för cosplay och lajv, en LAN-lokal eller ett brädspelsrum. En plats för föreningens verksamhet är viktig för att alla ska kunna delta.

Kontaktperson med kunskap om spelkulturen

En kontaktperson i varje kommun, landsting och region med kunskap om spelkulturen skulle öka förståelsen för våra föreningar och deras verksamhet. Liknande konsulenttjänster finns inom flera andra områden.

Unionen

Vi vet hur det är att vara engagerad anställd i civilsamhället

Unionen är en viktig aktör i civilsamhället. Vi är en idéburen organisation med 650 000 medlemmar och organiserar fler än 20 000 anställda i civilsamhället. Som civilsamhällets fackförbund har vi i Unionen en särställning när det gäller insyn i organisationernas vardag. Vi vet att de anställda bidrar till att förverkliga organisationers visioner.

Civilsamhället består främst av mindre arbetsplatser med 1–4 anställda. I dessa organisationer är arbetsgivaren ofta förtroendevald i en ideell styrelse. De har allt som oftast blivit valda för vad de vill åstadkomma för organisationen i form av sakfrågor och verksamhet. Att de samtidigt bär arbetsgivaransvaret är det få av de förtroendevalda som tänker på, eller ens känner till. Ibland arbetar dessa arbetsgivare på andra arbetsplatser långtifrån organisationerna som de bär arbetsgivaransvaret för. Det är med andra ord vanligt med frånvarande chefer i den här sektorn.

I tider då den ideella sektorn utvecklas och professionaliseras är det viktigt att även arbetsgivarna får rätt verktyg för att bli mer närvarande och ansvarstagande som arbetsgivare. Anställda

som mår bra på och av jobbet är grunden för att en arbetsplats ska fungera bra och leverera bra verksamhet – så även inom civilsamhället.

Civilsamhällets innovationskraft

Civilsamhället får ofta statens och myndigheternas förtroende att hjälpa till vid kris och katastrofer. Det är bra! Men vi vill också se större förtroende för civilsamhällets innovationskraft.

När civilsamhället själv får identifiera utmaningar och bestämma inriktning på sin verksamhet finns större möjligheter till utveckling och nya idéer. Det senaste exemplet på innovation inom civilsamhället är organisationer som jobbar med att förändra snedfördelning av kön inom it och programmering – två seglivade samhällsutmaningar som civilsamhällets organisationer lyckats komma ganska långt med.

Tyvärr finns alltför lite medel till teknisk utrustning och utveckling samt kompetensutveckling inom civilsamhällets organisationer. Det skulle exempelvis gå att bli en mer närvarande arbetsgivare med relevanta digitala lösningar som är anpassade efter organisationens behov. Med anpassade tekniska och digitala lösningar skulle civilsamhället kunna vara mer tillgängligt för fler – anställda, förtroendevalda och arbetsgivare.

Vi vill se fler statliga bidrag som uppmuntrar till att civilsamhället kan vara med och delta i den digitala utvecklingen.

Offentliga medel och dess möjligheter

En stor del av ekonomin i civilsamhället består av offentliga medel. Det innebär att det också finns möjlighet att ta sig an civilsamhällets utmaningar genom riktat stöd, riktlinjer och beslut som också erkänner de anställdas behov. Lyckas man komma till rätta med dessa utmaningar blir civilsamhällets organisationer mer attraktiva som arbetsplatser. När det sker kan civilsamhället lyckas än bättre med sitt demokratibärande uppdrag och bidra till att fler lär sig hur demokratiska processer fungerar.

”I tider då den ideella sektorn professionaliseras är det viktigt att även arbetsgivarna får rätt verktyg för att bli mer närvarande och ansvarstagande som arbetsgivare.”

Unionen vill se följande:

- Att det inrättas en särskild innovationsfond för civilsamhället. Ur den ska organisationer och föreningar kunna söka medel för att utveckla digitala lösningar på samhällsutmaningar eller arbetsplatsrelaterade utmaningar.
- Att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) tillhandahåller information om varför civilsamhällets organisationer och föreningar som har anställda också ska vara med i en arbetsgivarorganisation.
- Att den offentliga finansieringen är långsiktig och följer organisationernas budgetplanering.
- Att statliga medel gör det möjligt för civilsamhällets arbetsgivare att kompetensutveckla sig i sin arbetsgivarroll.
- Att kommuner bidrar med riktat och kontinuerligt stöd för att höja arbetsgivarkompetensen hos de mindre organisationerna, det vill säga organisationer med 1–4 anställda.

Ett kall men också ett vanligt knep

Unionen jobbar aktivt med att bredda bilden av civilsamhället så att den även omfattar de anställda – de engagerade medarbetare

som tillsammans med medlemmar och förtroendevalda driver verksamheten framåt.

Vi står enade med resten av civilsamhället i frågan om vikten av långsiktig finansiering eftersom vi kan se att finansieringsformerna påverkar de anställda negativt. Kortsiktig finansiering innebär ofta otrygga anställningar i organisationerna och det är en riskfaktor för de anställdas hälsa. Finansieringsformerna påverkar också ledarskapet, den psykosociala arbetsmiljön liksom civilsamhällets möjligheter att utvecklas.

Många organisationer utan anställda drömmer om den kontinuitet och professionalism som anställda bidrar med i en organisation. Det är ibland ett kall för anställda att arbeta i civilsamhället men det är också ett vanligt kneg. De har samma behov som alla andra av att kunna kombinera sitt arbete med barnens skoltider och en meningsfull fritid.

Även inom civilsamhället har anställda rätt till ostörd fritid och möjlighet till återhämtning efter helg- och kvällsarbete. Det är ett kneg som ska ha samma förutsättningar som den övriga arbetsmarknaden.

UNIONEN

www.unionen.se
Twitter: @Unionen
Tel 0770-870 870

UNIONEN

Det här bidrar vi med:

Kompetens ger kraft

Vi jobbar dagligen för att våra medlemmar ska få mer och bättre kompetensutveckling. Arbetslivet är i ständig förändring. Det kräver medarbetare som har rätt kompetens vid rätt tillfälle och som har möjlighet att byta jobb när de vill eller måste. Kompetensutveckling gagnar både anställda och arbetsgivare.

Fler och bättre jobb

Vi jobbar för högre löner, pensioner och bättre villkor för våra medlemmar.

Balans i arbetslivet

Vi jobbar för att våra medlemmar ska få ett hållbart arbetsliv där de kan kombinera arbete och fritid. De flesta tjänstemän trivs på sina arbeten men många är stressade av jobbet. Stora förändringar i arbetslivet, främst till följd av teknikutveckling, har fört med sig ett arbetsliv med otydliga gränser mellan arbete och fritid.

Det här behöver vi:

Långsiktig finansiering

Långsiktig finansiering till civilsamhällets organisationer för att skapa tryggare anställningar.

Ökade medel

Ökade och bättre anpassade medel till civilsamhällets organisationer för att stärka den tekniska utvecklingen.

Fler professionella arbetsplatser

Stöd och kompetensutveckling för civilsamhällets arbetsgivare samt riktat stöd för bättre och ökad kompetensutveckling hos medarbetare.

På nästa uppslag hittar du kontaktuppgifter till oss som medverkar i den här boken. Vi behöver aktiva politiker som skapar goda förutsättningar – hör gärna av dig!

Här når du oss:

BILKÅREN

kansliet@bilkaren.se
www.bilkaren.se
Twitter: @bilkarist
Tel 08-579 388 90

BRIS

Info@bris.se
www.bris.se
Tel 08-598 888 00

FORUM – IDÉBURNA ORGANISATIONER MED SOCIAL INRIKTNING

www.socialforum.se
www.volontarbyran.org
www.techsoup.se

HYRESGÄSTFÖRENINGEN

info@hyresgastforeningen.se
www.hyresgastforeningen.se
Twitter: @hyresgasterna
Tel 0771-443 443

LSU – SVERIGES UNGDOMSORGANISATIONER

Info@lsu.se
www.lsu.se
Twitter och instagram: @LSU_se
Tel 08-672 66 70

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

riksidrottsforbundet@rf.se
www.rf.se
Twitter: @RFidrotten
Tel 08-699 60 00

RÄDDA BARNEN

info@raddabarnen.se
www.raddabarnen.se
Tel 08-698 90 00

RÖDA KORSET

info@redcross.se
www.redcross.se
Twitter: @rodakorset
Tel 08-452 46 00

STUDIEFÖRBUNDEN

info@studieforbunden.se
www.studieforbunden.se
Tel 08-402 01 50

TROSSAMFUNDET SVENSKA KYRKAN

Info@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se
Tel 018-16 95 00
Svenska kyrkans pressjour 018-16 94 75
press@svenskakyrkan.se

SVENSKT FRILUFTSLIV

info@svensktfriluftsliv.se
www.svensktfriluftsliv.se
Twitter: @SvFriluftsliv
Tel 072-0116123

SVEROK

info@sverok.se
www.sverok.se
Facebook: <https://www.facebook.com/Sverok/>
Twitter: @sverok
Tel 010-551 93 00

UNIONEN

www.unionen.se
Twitter: @Unionen
Tel 0770-870 870

*Till dig som är politiker och vill skapa ett fritt och starkt civilsamhälle
– en hälsning från svenskt föreningsliv*

Text: Respektive organisation

Foto: Eva Blomqvist (s 14); Goh Rhy Yan/Unsplash.com (s 20);

Joel Ahlgren (s 26); Silla Odhnoff (s 32); LSU (s 38);

Bildbyrån (s 44); Oskar Kullander (s 50); Anders Jansson (s 56);

Nadja Hallström (s 62); Martina Kohlin (s 68);

Dina Evenéus (s 74); Malin Huusman (s 80); Maskot/Getty Images (s 86).

Projektledande redaktör: Cecilia Bengtsson

Formgivning: Pernilla Qvist

Tryck: Rotolito, Italien 2018

ISBN 978-91-87003-26-4

© Organisationerna och Idealistas Förlag, 2018.

Läs mer om oss på www.idealistas.se

VÄLKOMMEN TILL EN NY MANDATPERIOD – HJÄLP OSS STÄRKA SVENSKT FÖRENINGSLIV!

Det finns ca 200 000 ideella föreningar i Sverige. De flesta av oss som bor här är eller har varit aktiva i en förening: som styrelseledamot, ledare eller som deltagare i de olika föreningarnas verksamhet.

Svenskt föreningsliv lär barn och unga demokratins spelregler och ger människor i alla åldrar en meningsfull fritid. Föreningslivet är också en resurs där det offentliga inte räcker till samt en viktig inkörsport till det svenska samhället för dem som kommer nya till vårt land. Dessutom är den ideella sektorn en stor arbetsgivare.

Med den här boken vill vi förse dig som är politiker med kunskap och tala om vad vi behöver för att kunna bidra till ett fritt och starkt Sverige. Hör av dig så berättar vi mer!

IDEALISTAS